

Y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus

Lleoliad:
Ystafell Bwyllgora 3 – y Senedd

Dyddiad:
Dydd Iau, 6 Mehefin 2013

Amser:
14:00

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

I gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â:

Polisi: Tom Jackson
Clerc y Pwyllgor
029 2089 8597
Publicaccounts.comm@Wales.gov.uk

Agenda

---

1 Cyflwyniad, ymddiheuriadau a dirprwyon

1. Y diweddaraf gan Lywodraeth Cymru ar weithredu'r argymhellion a wnaed yn adroddiad y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus, 'Arlwyo a Maeth Cleifion mewn Ysbytai'

2 (14.05 – 15.00) (Tudalennau 1 – 12)

PAC(4) 16–13 – Papur 1 – Y diweddaraf gan Lywodraeth Cymru ar 'Arlwyo a Maeth Cleifion mewn Ysbytai'

Yr Athro Jean White, Prif Swyddog Nyrsio, Llywodraeth Cymru

3 Y diweddaraf gan Lywodraeth Cymru ar weithredu'r argymhellion a wnaed yn adroddiad y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus, 'Darlun o Wasanaethau Cyhoeddus' (15.00 – 16.00) (Tudalennau 13 – 33)

PAC(4) 16–13 – Papur 2 – Y diweddaraf gan Lywodraeth Cymru ar 'Darlun o Wasanaethau Cyhoeddus'

Dr June Milligan, Cyfarwyddwr Cyffredinol, Llywodraeth Leol a Chymunedau, Llywodraeth Cymru

4 Y diweddaraf gan Lywodraeth Cymru ar weithredu'r argymhellion a wnaed gan Bwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus y trydydd Cynulliad ar 'Fuddsoddiad Cyfalaf mewn Ysgolion' (16.00 – 17.00) (Tudalennau 34 – 44)

PAC(4) 16–13 – Papur 3 – Y diweddaraf gan Lywodraeth Cymru ar 'Fuddsoddiad Cyfalaf mewn Ysgolion'

Owen Evans, Cyfarwyddwr Cyffredinol, Addysg a Sgiliau, Llywodraeth Cymru

5 Papurau i'w nodi (Tudalennau 45 – 54)

6 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 i benderfynu gwahardd y cyhoedd o'r cyfarfod ar gyfer y canlynol:

Eitem 7.

7 Ystyried y wybodaeth ddiweddaraf gan Lywodraeth Cymru am weithredu'r argymhellion yn adroddiadau'r Pwyllgor (17.00 – 17.30)

Diweddariad i Adroddiad Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus Cenedlaethol Cymru ar Arlwy mewn Ysbytai a Maeth Cleifion

Tudalen 1

Argymhellion Adroddiad y Pwyllgor	Y Sefyllfa Bresennol
<p>1 Rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn cyhoeddi canllawiau atodol i holl gyrff y GIG yng Nghymru yn nodi'n glir na ddylai polisi amseroedd bwyd a ddiogelir gael ei ddefnyddio i eithrio perthnasau a gofalwyr rhag helpu cleifion i fwyta, a bod y perthnasau a'r gofalwyr hynny sy'n dymuno helpu adeg bwyd gael eu hannog i wneud hynny gan staff y ward.</p>	<p>Anfonwyd llythyr gan y Prif Swyddog Meddygol/Prif Swyddog Nyrsio ym mis Mawrth 2012 yn atgoffa holl gyrff y GIG yng Nghymru bod amseroedd bwyd a ddiogelir yn rhan annatod o Lwybr Gofal Maethol Cymru Gyfan 2009, a bod angen i bob ysbyty gydymffurfio â hynny.</p> <p>Nododd y llythyr yn glir na ddylai polisiâu amseroedd bwyd a ddiogelir gael eu defnyddio i eithrio perthnasau a gofalwyr rhag helpu cleifion i fwyta, a bod y perthnasau a'r gofalwyr hynny sy'n dymuno helpu adeg bwyd gael eu hannog i wneud hynny gan staff y ward.</p> <p>Tynnodd y llythyr sylw hefyd at enghreifftiau o arfer gorau ledled Cymru a ddangosir ar wefan Fframwaith Maeth ac Arlwy mewn Ysbytai, yn seiliedig ar fewnwyd lechyd yng Nghymru (HOWIS gynt).</p> <p>Rydym wrthi'n gweithio gyda Chymdeithas yr Arlwywyr Ysbytai, a fydd yn lansio ymgyrch yn canolbwyntio ar bwysigrwydd amseroedd bwyd a ddiogelir yn yr haf, er mwyn sicrhau y cyfleir negeseuon priodol.</p> <p>Nododd Archwiliad Hanfodion Gofal 2012 fod yn rhaid i bob BILI/Ymddiriedolaeth GIG Felindre gael polisiâu amseroedd bwyd a ddiogelir a bod gan 76.4% o wardiau amseroedd bwyd a ddiogelir a bod y 13.6% sy'n weddill wrthi yn eu cyflwyno.</p>

Eitem 2

		Mae'r BILlau/Ymddiriedolaeth GIG Felindre oll wedi nodi nad yw eu polisiâu amseroedd bwyd a ddiogelir yn eithrio perthnasau a gofalwyr rhag helpu eu cleifion i fwya, a bod y perthnasau a'r gofalwyr hynny sy'n dymuno helpu adeg bwyd yn cael eu hannog i wneud hynny.
2	Rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn sicrhau bod byrddau iechyd lleol yn rhoi nodyn cyfarwyddyd Swyddfa Archwilio Cymru 'Bwyta'n lach yn yr Ysbyty - Yr Hyn y Dylech ei Ddisgwyl' i bob claf ysbyty yng Nghymru ar adeg eu derbyn.	<p>Roedd nifer o BILlau eisoes yn cynnwys gwybodaeth debyg i'r hyn a geir yn nodyn cyfarwyddyd Swyddfa Archwilio Cymru 'Bwyta'n lach yn yr Ysbyty - Yr Hyn y Dylech ei Ddisgwyl' yn y pecynnau a roddant i gleifion pan gânt eu derbyn.</p> <p>Anfonwyd llythyr Prif Swyddog Meddygol/Prif Swyddog Nyrsio ym mis Mawrth 2012 i holl gyrff y GIG yng Nghymru yn nodi'n glir, lle nad oedd BILlau/Ymddiriedolaeth Felindre yn dilyn yr arfer hwn, fod disgwyl iddynt naill ai ymgorffori'r wybodaeth hon ar faeth yn eu deunyddiau derbyn cleifion neu i anfon nodyn cyfarwyddyd Swyddfa Archwilio Cymru 'Bwyta'n lach yn yr Ysbyty - Yr Hyn y Dylech ei Ddisgwyl' at bob claf ysbyty yng Nghymru ar adeg ei dderbyn. Darparwyd dolen i'r PDF i'r sefydliadau hynny sy'n defnyddio cyhoeddiad Swyddfa Archwilio Cymru, i'w galluogi i argraffu copïau yn lleol.</p>
3	Rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn cymryd camau i sicrhau bod cynnydd sefydliadau'r GIG wrth gyflawni eu cynlluniau gweithredu eu hunain yn cael ei fonitro'n llym a'i fod ar gael yn gyhoeddus.	Mae cyrff y GIG yn gyfrifol am fonitro'r gwaith o gyflawni eu cynlluniau gweithredu unigol eu hunain ar arlwy a maeth, a dylai Byrddau'r GIG graffu ar gynnydd drwy eu Pwyllgorau Archwilio. Mae Llywodraeth Cymru yn ei gwneud yn ofynnol i gyrff iechyd gynnwys eu cynlluniau gweithredu a'u diweddariadau ar gynnydd ar eu gwefannau. Mae swyddogion Llywodraeth Cymru yn monitro'r ymrwymiad hwn a chydymffurfir yn llawn â hyn.
4	Rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn monitro cynnydd cyrff y GIG wrth gyflawni ei chanllawiau,	Cynhelir y gwaith o archwilio cydymffurfiaeth â <i>Llwybr Gofal Maethol Cymru Gyfan a Safonau Maeth ac Arlwy Cymru Gyfan ar gyfer Bwyd a Diod</i> i Gleifion Preswyl mewn Ysbytai ym mhob un o gyrff perthnasol y GIG drwy broses Archwilio

	<p>gan gynnwys cyrchu bwyd lleol sy'n cyfrannu at ddeiet cytbwys iach i gleifion lle y bo'n bosibl.</p>	<p>Flynyddol Hanfodion Gofal. Mae Hanfodion Gofal - Bwyta ac Yfed Safon 9 wedi cael ei fapio yn erbyn Gwneud yn Dda, Gwneud yn Well: Safonau ar gyfer Gwasanaethau Iechyd Cymru: Safon 5 - Cynnwys y Dinesydd a Chael Adborth; Safon 8 - Cynllunio a Darparu Gofal; a Safon 14 - Maethiad. Mae hyn yn sicrhau bod y broses archwilio yn cwmpasu'r Llwybr cyfan a'r Safonau Maeth ac Arlwygo.</p> <p>Ers 2009 mae'n ofynnol i sefydliadau'r GIG gynnal archwiliad llawn o'u holl wardiau/adrannau ysbyty yn flynyddol a chyflwyno'r canlyniadau i'r Prif Swyddog Nyrsio/Cyfarwyddwr Nyrsio Cymru. Gall y system electronig sy'n sail i'r dull archwilio ddadansoddi a chreu adroddiadau o'r data a gofnodir ar lefel ward. Mae hefyd yn galluogi pob ward i ddatblygu cynlluniau gweithredu i fynd i'r afael ag unrhyw faterion sy'n peri pryder yn ogystal ag adeiladu ar feysydd o arfer da. Mae cyrff y GIG yn adrodd ar amrywiaeth o ddulliau i rannu'r canlyniadau â grwpiau perthnasol o staff. Mae cyflwyno dull dilysu annibynnol ar gyfer y Broses Archwilio Hanfodion Gofal wrthi'n cael ei ystyried.</p> <p>Mae cydymffurfiaeth mewn wardiau ysbyty ledled Cymru ag Archwiliad Hanfodion Gofal Safon 9: Bwyta ac Yfed, (<i>cynigir dewis o fwyd a diod i chi sy'n bodloni eich gofynion maethol a phersonol a chewch unrhyw gymorth sydd ei angen arnoch i fwyta ac yfed</i>) wedi cynyddu o gyfartaledd o 82% yn 2009 i 92% yn 2012 (gweler atodiad 1 am ddadansoddiad manwl gan BILI/Ymddiriedolaeth GIG Felindre).</p> <p>Cyhoeddwyd crynodeb o ganlyniadau Archwiliad Hanfodion Gofal 2011 ar wefan Llywodraeth Cymru, gwefan y Comisiynydd Pobl Hŷn a Gwefan y Cynghorau Iechyd Cymuned. Caiff canlyniadau 2012 eu cyhoeddi erbyn diwedd mis Mai 2013.</p> <p>Bydd y Prif Swyddog Nyrsio yn ymdrin ag unrhyw faterion sy'n codi o'r archwiliad yn ei chyfarfodydd rheolaidd â'r Cyfarwyddwyr Nyrsio.</p> <p>Er mwyn cefnogi'r gwaith o roi Fframwaith Bwydlenni Ysbytai Cymru Gyfan ar waith</p>
--	---	---

		<p>mae BILlau wedi cyd-ariannu penodiad swydd deietegydd caffael o fewn Partneriaeth Cydwasanaethau'r GIG - Gwasanaethau Caffael. Mae'r deietegydd, a ddechreuodd yn y swydd ym mis Chwefror, yn cefnogi'r gwaith o sefydlu contractau caffael Cymru gyfan ar gyfer y prydau bwyd ar y Fframwaith, a fydd yn ystyried mater cyrchu yn lleol.</p>
5	<p>Rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn rhoi manylion i ni am sut a phryd y gallwn ddisgwyl i dargedau lleihau gwastraff gael eu cyrraedd.</p>	<p>Roedd yn ofynnol gan Lywodraeth Cymru i bob sefydliad yn y GIG gyflawni cyfartaledd cyffredinol o 10 y cant neu lai o wastraff mewn perthynas â phrydau bwyd heb eu cyffwrdd ar bob un o'u safleoedd ysbyty erbyn diwedd 2012-13. Caiff y gwaith o gydymffurfio â hyn ei fonitro drwy eu cynlluniau gweithredu a chan System Rheoli Perfformiad Ystadau a Chyfleusterau. Mae'r BILlau/Ymddiriedolaeth GIG Felindre wedi rhoi mesurau ar waith i gyrraedd y targed hwn ac mae tystiolaeth o ffurflenni EFPMS 2011-12 yn dangos bod cynnydd yn cael ei wneud.</p> <p>Yn ogystal, mae Llywodraeth Cymru wedi gweithio gydag Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig (Defra), Llywodraeth yr Alban, Gogledd Iwerddon a'r corff a noddir gan y Llywodraeth sef WRAP (Rhaglen Gweithredu'r Cynllun Gwastraff ac Adnoddau) i ddatblygu cytundeb gwirfoddol ar gyfer y Sector Lletygarwch. Mae hyn yn cynnwys targed lleihau gwastraff o bump y cant ar gyfer bwyd a gwastraff deunydd pacio erbyn 2015. Mae hefyd yn cynnwys targed ar gyfer cynyddu cyfradd y bwyd a'r gwastraff deunydd pacio sy'n cael ei hailgylchu, ei chompostio neu ei hanfon i safle treulio anaerobig erbyn 2015 (mae targed wrthi'n cael ei bennu â'r diwydiant). Bydd y cytundeb yn cynnwys gwasanaeth arlwyo mewn ysbytai, ar gyfer gwasanaethau i gleifion a rhai nad ydynt yn ymwneud â chleifion. Lanswyd y cytundeb ym mis Mai 2012 ac anogir pob un o sefydliadau'r GIG i gymryd rhan.</p>
6	<p>Rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn cymryd camau i sicrhau yr arddangosir sgoriau hylendid bwyd</p>	<p>Ers mis Hydref 2010 mae'r Cynllun Sgorio Hylendid Bwyd wedi bod ar waith ar sail wirfoddol yng Nghymru. Caiff ei redeg gan Awdurdodau Lleol mewn partneriaeth â'r Asiantaeth Safonau Bwyd. Mae Awdurdodau Lleol yn cynnal archwiliadau o</p>

	<p>yn gyhoeddus ym mhob ysbyty yng Nghymru.</p>	<p>fusnesau bwyd er mwyn cadarnhau eu bod yn bodloni gofynion cyfraith hylendid bwyd. Yn seiliedig ar yr archwiliad hwn, bydd yr awdurdod lleol yn cyfrifo'r sgôr ac yn anfon sticer gyda'r sgôr hylendid bwyd i'r busnes bwyd. Anogir y busnes bwyd i arddangos y sticer ar y safle; cyhoeddir pob sgôr hefyd ar wefan yr Asiantaeth Safonau Bwyd.</p> <p>Yn dilyn ymgynghoriad yn 2012 penderfynodd Llywodraeth Cymru gyflwyno deddfwriaeth i'w gwneud yn orfodol i bob busnes bwyd yng Nghymru arddangos ei sgôr hylendid bwyd yng Nghymru. Cafodd Deddf Sgorio Hylendid Bwyd (Cymru) 2013 Gydsyniad Brenhinol ar 4 Mawrth 2013 a daw i rym o fis Tachwedd 2013. Bydd hyn yn cwmpasu gwasanaethau arlwyo mewn ysbytai.</p> <p>Fel mesur dros dro ysgrifennodd y cyn-Weinidog lechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol at holl Brif Weithredwyr a Chadeiryddion Byrddau lechyd ac Ymddiriedolaethau'r GIG ym mis Chwefror 2012 i sôn am gynllun gwirfoddol yr Asiantaeth Safonau Bwyd. Gofynnodd y llythyr i bob ysbyty a phob un o safleoedd GIG Cymru a oedd wedi cael sgôr hylendid bwyd gan eu Hawdurdod Lleol i'w harddangos mewn man lle y gallai defnyddwyr ei gweld yn hawdd.</p>
7	<p>Rydym yn gofyn i'r Swyddog Cyfrifyddu roi cynllun i ni yn nodi sut a phryd y bydd Llywodraeth Cymru a Byrddau lechyd Lleol wedi gwneud y gwelliannau a argymhellwyd gan yr Archwilydd Cyffredinol.</p>	<p>Lluniwyd cynllun ac fe'i hanfonwyd at Gadeirydd y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus ym mis Awst 2012.</p> <p>Manylir ar y sefyllfa bresennol o ran argymhellion yr Archwilydd Cyffredinol ar gyfer Llywodraeth Cymru yn ail ran yr adroddiad hwn.</p> <p>Mae cynnydd o ran gweithredu argymhellion yr Archwilydd Cyffredinol ar gyfer BILlau/Ymddiriedolaeth GIG Felindre yn ei adroddiad cenedlaethol <i>Arlwyo a Maeth Cleifion mewn Ysbytai</i> wedi ei fonitro gan Lywodraeth Cymru drwy adroddiadau ddwywaith y flwyddyn gan y BILlau/Ymddiriedolaeth GIG Felindre. Mewn adroddiadau a gafwyd ym mis Ebrill 2013 mae pob BILl/Ymddiriedolaeth GIG</p>

		<p>Felindre yn nodi eu bod wedi gweithredu'r rhan fwyaf o'r argymhellion ac yn tynnu sylw at waith sy'n mynd rhagddo er mwyn sicrhau eu bod yn parhau i gydymffurfio. Adlewyrchir hyn yn y gydymffurfiaeth gynyddol â'r Archwiliad o Hanfodion Gofal Safon 9 fel y crybwyllir yn Atodiad 1. Bydd Llywodraeth Cymru yn parhau i fonitro cydymffurfiaeth cyrff y GIG ac yn codi unrhyw faterion sy'n peri pryder gyda BILLau unigol/Ymddiriedolaeth y GIG.</p> <p>Mae'r camau gweithredu heb eu cymryd gan Lywodraeth Cymru a'r BILLau/Ymddiriedolaeth GIG Felindre yn gysylltiedig â gweithredu'n llawn y datrysiad TG ar gyfer y Gwasanaeth Arlwygo Cenedlaethol gan Wasanaeth Gwybodeg GIG Cymru (NWIS) a Phartneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru - Gwasanaethau Cyfleusterau (NWSSP-FS) sef Stadau Iechyd Cymru gynt a hefyd â datblygu Fframwaith Bwydlenni Ysbytai Cymru Gyfan. Gweler adrannau 2 a 3 isod am fanylion pellach am y cynnydd sy'n cael ei wneud ar yr agendâu hyn.</p>
	<p>Argymhellion Adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru ar gyfer Llywodraeth Cymru</p>	<p>Y Sefyllfa Bresennol</p>
1	<p>Bod Llywodraeth Cymru yn datblygu ac yn cyhoeddi dogfennaeth nyrsio safonol i Gymru gyfan er mwyn hyrwyddo prosesau sgrinio maethol a chynllunio gofal cyson, ac er mwyn helpu i sicrhau yr ystyrir meysydd pwysig, fel iechyd y geg, yn briodol.</p>	<p>Mae Llwybr Gofal Maethol Cymru Gyfan, Siart Cofnodi Bwyd a Siart Bwyta ac Yfed Dyddiol ac Wythnosol yn cael eu defnyddio fel dogfennaeth nyrsio safonol ledled Cymru. Mae'r bwndel gofal y geg newydd, a lansiwyd yn 2012 ac sy'n cael ei gyflwyno ledled Cymru, yn cynnwys dull asesu safonol a chanllawiau cynllunio gofal.</p> <p>Sefydlwyd is-grŵp o'r Grŵp Ôl-weithredu Rhyddid i Arwain, Rhyddid i Ofalu er mwyn adolygu'r holl ddogfennaeth nyrsio gyda'r bwriad o'i safoni ledled Cymru. Mae set ddata safonol o adroddiadau nyrsio bellach ar gael ar wefan e-Lawlyfr Llywodraethu GIG Cymru. Mae Gwasanaethau Gwybodaeth GIG Cymru wrthi'n gweithio gyda</p>

		Swyddfa'r Prif Swyddog Nyrsio i addasu'r set ddata ar adroddiadau i fformat digidol.
2	Bod Llywodraeth Cymru yn adolygu ymarferoldeb cyflwyno cronfa ddata genedlaethol o fwydlenni safonol, wedi'u hasesu'n faethol fel ffordd o osgoi dyblygu ymdrech ym mhob un o sefydliadau'r GIG a gwneud y defnydd gorau o adnoddau deietegol cyfyngedig.	<p>Er mwyn cefnogi'r gwaith o weithredu'r safonau maeth ac arlwygo, a gyflwynwyd ym mis Medi 2011, mae arlwywyr a deietegwyr ledled Cymru wedi bod yn cydweithio i lunio <i>Fframwaith Bwydlenni Ysbytai Cymru Gyfan</i>. Cwblhawyd cam un, yn cynnwys prydau bwyd ar gyfer deiet safonol, ac fe'i lanswyd ar ddiwedd Ionawr 2013. Mae'r Fframwaith Bwydlenni yn cynnwys amrywiaeth o brydau bwyd penodol wedi'u hategu gan gronfa ddata o ryseitiau wedi'u dadansoddi'n faethol. Mae'n rhoi rhywfaint o hyblygrwydd er mwyn ymdopi â gofynion gwahanol ysbytai a'u grwpiau o gleifion. Y nod yw darparu bwydlenni modern er mwyn gwella profiad cyffredinol y claf, tra'n bodloni gofynion maethol pob claf.</p> <p>Mae pob Bwrdd Iechyd wrthi'n adolygu ei fwydlenni cyfredol ac yn cyflwyno eitemau ar y fwydlen y cytunwyd arnynt, gan ddefnyddio'r ryseitiau safonol. Mae gwaith hefyd yn mynd rhagddo ar fanylebau contract Cymru gyfan, er mwyn sicrhau eu bod yn bodloni'r safonau maeth ac er mwyn sicrhau bod yr holl gynhwysion sy'n ofynnol ar gontract Cymru gyfan.</p> <p>Bydd y cam nesaf, a gaiff ei gwblhau erbyn diwedd Rhagfyr 2013, yn cynnwys yn canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nodi eitemau ar y fwydlen sy'n addas ar gyfer deiet therapiwtig a bwydlenni pediatrig; • datblygu templed Cymru gyfan ar gyfer pecyn canllaw ar fwydlenni a hyfforddiant craidd ar gyfer staff arlwygo a ward; • datblygu canllawiau i gleifion ar ddewis bwydlenni.
3	Bod Llywodraeth Cymru, drwy Stadau Iechyd Cymru (WHE), yn	Cyflawnir y gwaith o weithredu'r datrysiad TG ar gyfer y Gwasanaeth Arlwygo Cenedlaethol gan Wasanaeth Gwybodeg GIG Cymru (NWIS) a Phartneriaeth

	<p>datblygu model clir ar gyfer costio gwasanaethau arlwyio i gleifion a gwasanaethau arlwyio nad ydynt yn ymwneud â chleifion a gaiff ei gymhwyso'n gyson ym mhob un o sefydliadau'r GIG fel y gellir gwneud cymariaethau ystyrlon o gostau arlwyio mewn ysbytai ledled Cymru.</p>	<p>Cydwasaethau GIG Cymru - Gwasanaethau Cyfleusterau (NWSSP-FS) sef Stadau Iechyd Cymru gynt.</p> <p>Gallai cyflwyno System TG ar gyfer y Gwasanaeth Arlwyio Cenedlaethol sicrhau buddiannau sylweddol i'r GIG yng Nghymru:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bydd yn arwain at well gwasanaeth a chynllunio ariannol ym mhob agwedd ar y gwasanaeth arlwyio; • Bydd yn darparu'r wybodaeth fel y gall GIG Cymru ddarparu gwasanaeth arlwyio o'r dulliau a ddefnyddir ar hyn o bryd; • Bydd yn cyflawni buddiannau byrdymor megis lleihau costau gweinyddol a chynhwysion; • Bydd yn helpu i sicrhau nad yw gwasanaethau arlwyio i gleifion yn gweithredu ar golled; • Bydd yn helpu i gefnogi gwelliannau mewn gwasanaethau i gleifion mewnol er mwyn sicrhau y bodlonir safonau cenedlaethol ar gyfer gwasanaethau maethol. <p>Mae NWIS ac NWSSP-FS yn cynnal ymchwil i ystyried y ffordd orau ymlaen. Trefnwyd ymweliadau a chynhaliwyd cyfarfodydd â chwmnïau i ystyried a allent ddarparu'r datrysiadau angenrheidiol a pha fuddiannau y gallant eu cynnig. Bwriedir trefnu rhagor o ymweliadau. Y cynnig yw i NWIS gyflwyno Achos Busnes Amlinellol i Lywodraeth Cymru erbyn 7 Hydref. Bydd yr Achos Busnes Amlinellol yn destun proses graffu pan gaiff ei dderbyn ac ar ôl ymdrin â phob mater caiff ei gyflwyno i'r Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol am gymeradwyaeth.</p>
4	<p>Bod targedau lleol a chenedlaethol ar gyfer gwastraff bwyd yn cael eu pennu; fel canllaw dylai sefydliadau'r</p>	<p>Fel uchod yn adran 5.</p>

	GIG geisio sicrhau nad yw gwastraff o brydau bwyd nas gweiniwyd yn fwy na 10 y cant.	
5	Bod Llywodraeth Cymru yn dwyn ynghyd yr holl ganllawiau polisi perthnasol mewn perthynas â gwasanaeth arlwygo mewn ysbytai a maeth cleifion yn un fframwaith cenedlaethol cyfredol; dylai fframwaith cenedlaethol cyfredol gael ei lunio gan grŵp polisi amlddisgyblaethol ar gyfer arlwygo a maeth, sy'n dwyn ynghyd staff o adrannau amrywiol Llywodraeth Cymru sydd â chyfrifoldeb am y gwasanaethau hyn.	<p>Datblygwyd gwefan fewnwyd sy'n dwyn ynghyd yr holl ganllawiau polisi sy'n cwmparu gwasanaeth arlwygo mewn ysbytai a maeth cleifion. Mae'r wefan 'Fframwaith Maeth ac Arlwygo mewn Ysbytai', sy'n seiliedig ar fewnwyd lechyd yng Nghymru, ar gael ar bob ward ym mhob ysbyty drwy'r porth nyrsio.</p> <p>Goruchwylir cynnwys y wefan gan Grŵp Cydgysylltwyr Maeth mewn Ysbytai Cymru Gyfan, sy'n cynnwys uwch nyrsys arweiniol, deietegwyr, therapyddion lleferydd ac iaith, arlwywyr a swyddogion perthnasol Llywodraeth Cymru.</p>
6	Bod Llywodraeth Cymru yn hyrwyddo pwysigrwydd data EFPMS fel dull o fonitro'r ddarpariaeth o wasanaethau a sicrhau bod digon o ganllawiau a hyfforddiant ar ddiffiniadau data ar gael i staff yng nghyrrff y GIG sy'n cyflwyno gwybodaeth.	<p>Mae'r data EFPMS a bennwyd mewn perthynas ag arlwygo wedi cael ei adolygu a'i ddiweddarau gyda chyrrff y GIG. Cynhaliwyd cyfarfodydd er mwyn sicrhau bod dealltwriaeth fanwl o ddiffiniadau'r data a'i fod yn cael ei gymhwyso'n gyson. Mae Llywodraeth Cymru yn parhau i fonitro cydymffurfiaeth cyrrff y GIG.</p> <p>Fel rhan o ymgynghoriad EFPMS â'r Byrddau lechyd/Ymddiriedolaethau cytunwyd y byddai targed perfformiad o 10% yn cael ei gyflwyno mewn perthynas â gwastraff bwyd. Ceir maes data bellach hefyd ar gyfer cyfanswm cost gwastraff bwyd.</p> <p>Mae newidiadau i ddiffiniadau data EFPMS, gan gynnwys y rhai ar gyfer arlwygo a maeth wedi'u cwblhau yn unol â'r argymhellion gan Swyddfa Archwilio Cymru a'r</p>

		Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus. Mae NWSSP-FS, mewn trafodaeth â Llywodraeth Cymru, yn ystyried a oes angen gwneud unrhyw newidiadau i ddiffiniadau data yn flynyddol.
7	Dylai staff Llywodraeth Cymru sy'n ymwneud ag arlwygo a maeth wneud defnydd mwy cyfunol o ddata EFPMS, ynghyd â data a gasglwyd o'r archwiliadau blynyddol o Hanfodion Gofal, fel dull o ddarparu gwybodaeth am weithredu amcanion polisi cenedlaethol yn lleol.	Mae'r angen i wneud defnydd gwell a mwy cyfunol o ddata EFPMS wedi cael ei atgyfnerthu mewn cyfarfodydd â chyrff y GIG. Mae Grŵp Arlwygo Cymru Gyfan yn parhau i gyfarfod er mwyn sicrhau y trafodir y data ac y caiff ei gymharu ar sail genedlaethol.

	Sgôr Weithredol % cydymffurfiaeth				Profiad Defnyddwyr % sgôr			
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
BILI Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg	75	89.6	90.8	90.7	80	93	92.3	93.1
BILI Aneurin Bevan	81	87	89	90	90	89	94	92.7
BILI Prifysgol Betsi Cadwaladr	84.6	85.5	90.7	89.8	89.8	93.2	92	93.1
BILI Prifysgol Caerdydd a'r Fro	75	90.08	90.5	90.01	79.1	91.7	90.7	91.8
BILI Cwm Taf	75.5	85	87	89	90.05	88	95	93
BILI Hywel Dda	81.5	87.4	88.4	91	88.5	92.1	93.1	94
Bwrdd Addysgu Iechyd Powys	82	92.8	94	91.8	92	95.1	93	97.3
Ymddiriedolaeth GIG Felindre	74.7	81.7	88.7	95	74	87.3	91.9	87.5

Arlwyo a Maeth Cleifion mewn Ysbytai

<http://abms/cy/documents/s5438/Arlwyo%20a%20Maeth%20Cleifion%20mewn%20Ysbytai%20-%20Adroddiad%20-%20Chwefror%202012.pdf>

Hospital catering and patient nutrition

<http://abms/documents/s5438/Hospital%20catering%20and%20patient%20nutrition%20Report%20-%20February%202012.pdf>

Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus

PAC(4) 16-13 – Papur 2

Diweddariad i Adroddiad Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus Cynulliad Cenedlaethol Cymru ar ‘Darlun o Wasanaethau Cyhoeddus’

Tudalen 13

Argymhellion Adroddiad y Pwyllgor	Y Sefyllfa Bresennol
1 Rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn cymryd camau i fonitro a chyhoeddi y cynnydd y mae'n ei wneud o ran gwella rheoli ariannol ar draws gwasanaethau cyhoeddus. Rydym yn rhagweld y bydd hyn yn golygu y caiff arfer da mewn rheoli ariannol ei rannu ar draws y sector cyhoeddus.	<p>Mae Is-adran Arweiniad Ariannol Llywodraeth Cymru wedi cael ei sefydlu mewn partneriaeth â Sector Cyhoeddus Cymru. Nodau'r tîm yw gwella sgiliau arwain rheoli ariannol ar gyfer staff ariannol uwch ledled y sector cyhoeddus yng Nghymru a meithrin cymuned o weithwyr ariannol o'r ansawdd gorau yn y sector cyhoeddus, a fydd yn cyfrannu at weddnewid gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru. Wrth fwrw ymlaen â'r gwaith hwn, rydym yn ymgysylltu'n rheolaidd â'r cyrff cyfrifyddiaeth yng Nghymru.</p> <p>Er mwyn cyflawni hyn, mae'r Is-adran Arweiniad Ariannol yn</p> <ul style="list-style-type: none"> • cyflenwi Rhaglen Arweiniad Ariannol arloesol ac arbenigol i uwch arweinwyr ariannol yn y sector cyhoeddus yng Nghymru. Yn y Rhaglen hon, mae arfer da ym maes arweiniad yn cael ei addysgu ac mae cymorth ar gael i wreiddio'r dysgu yn y gweithle. Rhagwelwn y bydd mwy nag 80 o uwch reolwyr ariannol yn dilyn y rhaglen cyn iddi ddod i ben ym mis Mehefin 2014. • gwella rhwydweithio yng nghymuned gweithwyr ariannol y Sector Cyhoeddus yng Nghymru trwy Gynadleddau Cenedlaethol a Chyfarfodydd Rhanbarthol ddwywaith y flwyddyn yn ogystal ag amrywiaeth o ddigwyddiadau eraill sy'n cefnogi blaenoriaethau aelodau'r rhwydwaith e.e. cynhadledd ar gynaliadwyedd ym mis Chwefror 2013 a fynychwyd gan amrywiaeth o sefydliadau'r gwasanaeth cyhoeddus.

Eitem 3

		<ul style="list-style-type: none"> • ymchwilio i gyfleoedd, a darparu cyfleoedd, ar gyfer cydweithio yn y gymuned hon er mwyn sicrhau gwell gwerth am arian a rhannu arfer gorau ym maes rheoli ariannol. Mae hyn yn digwydd trwy'r cyfarfodydd rhanbarthol a thrwy'r rhaglen arweiniad • gwella cyfathrebu ar bynciau o ddiddordeb cyffredin rhwng aelodau o'r rhwydwaith trwy wefan rhwydwaith arweiniad. <p>Yn unol ag amodau cyllid Cronfa Gymdeithasol Ewrop, mae'n ofynnol i'r Is-adran Arweiniad Ariannol fonitro effeithiolrwydd ei holl weithgareddau. Caiff hyn ei adolygu bob chwarter gan WEFO a'i gofnodi trwy WEFO Ar-lein. Mae'r targedau cyflawnadwy allweddol a'r cynnydd sydd wedi'i wneud yn achos pob gweithgaredd ar gael ar wefan y Rhwydwaith Arweiniad Ariannol sy'n adnodd diogel y gall holl aelodau'r Rhwydwaith ei gyrchu.</p>
2	<p>Rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn cymryd camau pellach i annog Awdurdodau Lleol i ddefnyddio cronfeydd wrth gefn i gefnogi gweddnewid, tra'n sicrhau eu bod yn cynnal lefel ddarbodus o gronfeydd wrth gefn er mwyn rheoli risgiau a gofynion yn y dyfodol.</p>	<p>Fel y nodwyd yn yr ymateb blaenorol, mae'n ofynnol i Awdurdodau Lleol reoli eu cronfeydd wrth gefn yn unol â gofynion statudol a chanllawiau ac maent yn atebol am y penderfyniadau a wnânt ynghylch y defnydd ohonynt. Mae Awdurdodau hefyd yn atebol am benderfyniadau ynghylch blaenoriaethu eu hadnoddau ariannol, gan gymryd i ystyriaeth anghenion ac amgylchiadau lleol, a hwy sydd yn y lle gorau i wneud y penderfyniadau hynny.</p> <p>Serch hynny, mae Llywodraeth Cymru'n annog Awdurdodau i fuddsoddi mewn gweithgarwch gweddnewidiol. Ym mis Mawrth 2012, comisiynodd Llywodraeth Cymru Swyddfa Archwilio Cymru i wneud ymchwil benodol i gronfeydd wrth gefn Awdurdodau Lleol. Roedd yr ymchwil wedi'i chynllunio i wella'r gyd-ddealltwriaeth o'r ffordd mae Awdurdodau Lleol yn rheoli cronfeydd wrth gefn i gefnogi eu strategaethau ariannol gan gynnwys gweithgareddau gweddnewid. Mae'r adroddiad terfynol wedi'i gyhoeddi ar wefan Llywodraeth Cymru (http://wales.gov.uk/topics/localgovernment/research/lreserve/?skip=1&lang=cy).</p>

		<p>Mae'n nodi lle i wella'r gwaith o adrodd ar y ffordd y rheolir cronfeydd wrth gefn gan Awdurdodau Lleol. Mae'r canfyddiadau hyn wedi cael eu dosbarthu gan Lywodraeth Cymru i Awdurdodau a chan Swyddfa Archwilio Cymru i'w harchwilwyr. Mae Awdurdodau Lleol wedi cael eu hannog i gydweithio gyda'u harchwilwyr i wella'r gwaith o adrodd ar y ffordd y rheolir cronfeydd wrth gefn trwy bethau fel edrych ar enghreifftiau o arfer gorau.</p> <p>Mae'r Gweinidog Llywodraeth Leol a Busnes y Llywodraeth wedi dangos diddordeb byw yn y gwaith hwn a bydd yn ceisio ymgysylltu ag Awdurdodau Lleol ymhellach ar y mater hwn.</p>
3	<p>Rydym yn argymhell, yn unol â barn Pwyllgor Cyllid Cynulliad Cenedlaethol Cymru, fod Llywodraeth Cymru yn dwyn uwch reolwyr Byrddau Iechyd Lleol i gyfrif am eu cyfrifoldebau rheoli ariannol statudol ym mlwyddyn ariannol 2011-2012. Mewn blynyddoedd dilynol, rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn gosod fframwaith atebolrwydd ariannol i Fyrdau Iechyd Lleol er mwyn hyrwyddo cynllunio ariannol effeithiol a darparu gwasanaethau'n effeithiol yn unol â chyfrifoldebau statudol. Dylai hyn gynnwys gwybodaeth am gymelliadau a chosbau i uwch reolwyr fel sy'n briodol.</p>	<p>Ar gyfer blwyddyn ariannol 2012/13 mae'r trefniadau i ddwyn Byrddau Iechyd Lleol ac Ymddiriedolaethau i gyfrif am eu cyfrifoldebau rheoli ariannol wedi cael eu cryfhau trwy Adolygiadau Canol-blwyddyn unigol gyda'r holl Brif Weithredwyr a rhagor o adolygiadau unigol drwy gydol y cyfnod o fis Hydref 2012 i fis Ionawr 2013. Hefyd mae'r trefniadau Fframwaith Cyflawni a Rheoli Perfformiad wedi cael eu diweddarau i ddilyn dull mwy integredig sy'n cynnwys ansawdd, gweithgarwch, targedau perfformiad a chyllid.</p> <p>Er bod Byrddau Iechyd Lleol ac Ymddiriedolaethau wedi cael eu hannog i gydweithio i wneud cyfraniad cadarnhaol, mae Llywodraeth Cymru wedi atgoffa Prif Weithredwyr unigol yn barhaus am eu hatebolrwydd am eu perfformiad ariannol eu hunain. Mae Prif Weithredwr GIG Cymru wedi ysgrifennu at yr holl Brif Weithredwyr, gan bwysleisio y bydd methu â chyflawni cyfrifoldebau statudol o ran rheoli ariannol yn arwain at roi barn amodol ar y cyfrifon a chymryd camau pellach.</p> <p>At hynny mae Llywodraeth Cymru wedi bod yn gweithio ar gyflwyno trefn ariannol newydd i'r GIG sy'n nodi ac yn cryfhau'r trefniadau atebolrwydd yn y dyfodol. Mae'r gwaith wedi canolbwyntio ar well cynllunio yn y tymor canolig a'r tymor hirach gan integreiddio'r elfennau ariannol, gweithlu a gwasanaeth yn well.</p>

		<p>Mae cam cyntaf y dull integredig hwn o gynllunio yn y tymor canolig wedi cael ei weithredu fel rhan o gylch cynllunio 2013/14. Roedd y broses hon yn cynnwys fframwaith ac amserlen cynllunio i gynnwys canllawiau cynllunio, templedi a chyflwyniadau drafft, oedd yn cael eu cefnogi gan gyfarfodydd Cyfarwyddwyr Gweithredol i adolygu a herio cynlluniau drafft ac i gynorthwyo Cyrff Iechyd i roi'r wedd derfynol ar gynlluniau integredig mantoledig.</p>
4	<p>Rydym yn argymhell bod Byrddau Iechyd Lleol yn cael eu galluogi i wneud defnydd mwy effeithiol o gyllid o'r naill flwyddyn ariannol i'r llall yn yr un modd ag Awdurdodau Lleol. Byddai hyn yn galluogi gwell cynllunio ariannol yn y tymor canolig a'r tymor hirach.</p>	<p>I gynorthwyo â'r dull integredig o gynllunio yn y tymor canolig (y cyfeiriwyd ato wrth ymateb i argymhelliad 3) mae'r gwaith wedi canolbwyntio ar gynyddu hyblygrwydd ariannol i gynorthwyo â rheoli ariannol cadarn o'r naill flwyddyn ariannol i'r llall. Er y bydd newidiadau i fynd i'r afael â'r cyfyngiadau ariannol blynyddol cyfredol a osodir gan y ddeddfwriaeth bresennol yn cymryd rhywfaint o amser, mae opsiynau y gellir eu gweithredu o fewn y fframwaith deddfwriaethol presennol yn cael eu hystyried. Maent yn cynnwys atebion yn y tymor hirach (Hyblygrwydd Ariannol Cynlluniedig) ac yn y tymor byrrach (Cronfa Froceriaeth y GIG).</p> <p>Mae'r trefniant Hyblygrwydd Ariannol Cynlluniedig yn cael ei ddatblygu i gynorthwyo â chynllunio a'r cylch ariannol yn y tymor hirach a bydd yn darparu hyblygrwydd adnoddau wedi'i gysylltu â chynllun ariannol tymor canolig, integredig, mantoledig a chymeradwy. Rhagwelir y byddai Byrddau Iechyd Lleol yn gofyn am Hyblygrwydd Ariannol Cynlluniedig pan fo Byrddau'n rhagweld y byddent yn profi amrywiadau ariannol o fewn cynllun ariannol 3 blynedd mantoledig. Byddai'r Hyblygrwydd Ariannol Cynlluniedig yn destun proses gwerthuso a chymeradwyo gadarn, gan gynnwys ystyried yr adnoddau fyddai ar gael i gynnal yr hyblygrwydd hwn.</p> <p>Lle bo problemau ariannol a heriau tymor byr penodol yn ystod y flwyddyn na ellir o angenrheidrwydd eu cynllunio neu eu rhagweld yn hawdd, bydd trefniadau hyblygrwydd tymor byrrach yn bodoli. Felly mae trefniant broceriaeth mwy ffurfiol yn ystod y flwyddyn yn cael ei ddatblygu, er mwyn mynd i'r afael â'r sefyllfaoedd hynny</p>

		Ile bo amgylchiadau nas rhagwelwyd efallai'n achosi anawsterau i fyrddau iechyd fantoli eu cyfrifon a chydymffurfio â'u Terfyn Adnoddau statudol presennol.
5	Rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn sicrhau bod cyrff unigol y GIG yn cyhoeddi'r cynlluniau ar gyfer gwednewid gwasanaethau a'r dadansoddiad sy'n sail i'r cynlluniau hynny, gan gynnwys yr effaith debygol ar gleifion a'r gymuned ehangach.	<p>Mae Llywodraeth Cymru eisoes wedi cyhoeddi canllawiau yn nodi'r ffordd y mae'n disgwyl i sefydliadau'r GIG ymgysylltu ac ymgynghori ar gynlluniau ar gyfer gwednewid gwasanaethau. Yn y canllawiau dywedir:</p> <p>"Wrth reoli newidiadau i wasanaethau, dylai corff GIG: nodi sail resymegol glir ar gyfer newid, wedi'i chefnogi gan achos clinigol sy'n dangos buddion newid a risgiau aros yr un peth."</p> <p>Mae Cyfarwyddwr Cenedlaethol Law yn Llaw at Iechyd yn cydweithio'n agos gyda Chyfarwyddwr Cenedlaethol y Cynghorau Iechyd Cymuned a Chyfarwyddwyr Llywodraethu Byrddau Iechyd i sicrhau bod yr holl brosesau'n gyson â'r canllawiau cenedlaethol a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru. Mae'r Fforwm Clinigol Cenedlaethol yn rhoi sicrwydd bod y cynlluniau'n darparu sail ar gyfer cyflenwi gwasanaethau mewn ffordd ddiogel a chynaliadwy ac yn cyfuno i greu ffordd realistig ac uchelgeisiol ymlaen ym maes gofal iechyd yng Nghymru.</p> <p>Byrddau Iechyd unigol fydd yn gyfrifol am weithredu cynlluniau lleol yn dilyn ymgysylltu helaeth yn lleol ac ar ôl iddynt gael eu cymeradwyo trwy brosesau llywodraethu priodol y Byrddau. Bydd Llywodraeth Cymru'n monitro'r cynnydd yn fanwl trwy'r trefniadau rheoli perfformiad sy'n bodoli eisoes yn ganolog.</p> <p>Mae'r Cynghorau Iechyd Cymuned yn chwarae rhan hanfodol wrth graffu ar y gwaith o weithredu'r cynlluniau'n lleol a chynorthwyo â'r gwaith hwnnw.</p>
6	Rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn cefnogi'r dulliau presennol	Mae Grŵp Arwain y Gwasanaeth Cyhoeddus ¹ , a'i Raglenni Gwaith Cenedlaethol, yn ysgogi'r gwaith o hybu arfer da trwy amrywiaeth o ddulliau. Mae Grŵp Arwain y

<p>o rannu arfer da, fel hyrwyddo'r defnydd o Gyfnewid Arfer Da ar wefan Swyddfa Archwilio Cymru, er mwyn dwyn at ei gilydd mewn ffordd systematig nodweddion arfer da o bob rhan o'r sector cyhoeddus, ac er mwyn sicrhau y gellir trosglwyddo arfer o'r fath mewn ffordd effeithiol i wasanaethau'n lleol.</p>	<p>Gwasanaeth Cyhoeddus yn cael ei gadeirio gan y Gweinidog Llywodraeth Leol a Busnes y Llywodraeth, Lesley Griffiths AC. Mae'n cynnwys uwch arweinwyr sy'n cynrychioli gwasanaethau cyhoeddus ac ardaloedd ledled Cymru (mae Atodiad 1 yn rhoi gwybodaeth am yr aelodau). Er mwyn sicrhau arweiniad gwleidyddol ac atebolrwydd, mae Grŵp Arwain y Gwasanaeth Cyhoeddus yn cydweithio gyda'r corff statudol, diwygiedig, Cyngor Partneriaeth Cymru, a'i is-grŵp, y Grŵp Cyflawni Diwygio. Mae 4 rhaglen waith genedlaethol sy'n cael eu harwain gan Grŵp Arwain y Gwasanaeth Cyhoeddus².</p> <p>Mae hybu arfer da yn un o elfennau allweddol ein rhaglen i ddiwygio'r gwasanaethau cyhoeddus. Mae hyn yn dechrau gydag ysgogiad arweiniol cryf; mae'r aelodau wedi ymrwymo i hybu'r gwaith o ledaenu arfer da, gan ddefnyddio eu swyddi fel arweinwyr rhanbarthol a lleol, gan gynnwys hybu ac atgyfnerthu ethos methodolegau gwelliant parhaus megis Dulliau Darbodus, Six-Sigma, Kafka, Meddwl trwy Systemau. Mae hyn yn dal i fod yn nodwedd hanfodol a pharhaus yn ein dull cydarwain o ganfod a rhannu arfer da ar draws y sector cyhoeddus, ac yn arbennig lle bo'r gwaith cyflenwi'n galw am gynnwys mwy nag un sector neu sefydliad.</p> <p>Yn fwy penodol, mae'r rhaglen waith Datblygu Sefydliadol a Gweithredu Argymhellion Simpson yn cynorthwyo â gwaith y Gymuned Ymarfer Gwelliant Parhaus. Mae'r grŵp hwn, a sefydlwyd ym mis Mehefin 2012, yn meithrin rhwydwaith ar draws y sector cyhoeddus yng Nghymru i gyd-ddatblygu'r gallu i fwrw ymlaen â gweithgareddau gwelliant parhaus, gan gynnwys Dulliau Darbodus. Ar hyn o bryd mae'n datblygu gwefan sy'n cynnwys astudiaethau achos gwelliant parhaus o bob rhan o'r gwasanaeth cyhoeddus yng Nghymru, yn ogystal â darparu dolenni i wybodaeth berthnasol sy'n bodoli eisoes yng Nghymru megis Cyfnewidfa Arfer Da Swyddfa Archwilio Cymru a gwefan Arfer Da Cymru.</p> <p>Defnyddiodd rhaglen waith Gwasanaethau Effeithiol i Grwpiau Agored i Niwed</p>
--	--

		<p>rwydwaith y Byrddau Gwasanaethau Lleol i rannu gwersi ar waith '10,000 o Fwyddau Diogelach' wrth leihau trais domestig. Achubodd Byrddau Gwasanaethau Lleol ar y cyfle i ystyried a thrafod gwaith y prosiect pwysig hwn ac ystyried sut y gellid ystyried y gwersi yn eu maes hwythau.</p> <p>Mae rhaglen waith Gwasanaethau Effeithiol i Grwpiau Agored i Niwed hefyd wedi defnyddio'r Knowledge Hub i gynorthwyo ymarferwyr i gydweithio ar lein. Y Knowledge Hub yw olynydd menter lwyddiannus Communities of Practice for Public Service a gynhaliwyd gan yr Improvement and Development Agency (IDeA) ac sydd bellach yn rhan o'r LGA yn Lloegr. Mae Arfer Da Cymru, a gynhelir gan GLILC, yn ymwybodol o'r Knowledge Hub ac ar hyn o bryd mae'n cyfeirio pobl ato yn hytrach na cheisio ei ddyblygu yng Nghymru. Mae'r rhaglen hon hefyd wedi defnyddio sianelau cyfathrebu arloesol, megis webinarau (gan gydweithio gyda'r Asiantaeth Gwella Gwasanaethau Cymdeithasol) i godi ymwybyddiaeth o ddulliau effeithiol sy'n bodoli neu sy'n cael eu datblygu ledled Cymru.</p> <p>Mae Llywodraeth Cymru'n defnyddio'r rhan Gwella Gwasanaethau Cyhoeddus o'n gwefan³ i gysylltu â gwefannau perthnasol sy'n hybu arfer da, megis y Gyfnewidfa Arfer Da. Mae'r porthol hwn yn cyfeirio at fwy na 2000 o astudiaethau achos arfer da ac yn cael rhwng 6,000 a 10,000 o drawiadau bob mis.</p>
7	<p>Rydym yn argymhell bod y Grŵp Arwain Gwasanaethau Cyhoeddus yn adnabod yr enghreifftiau o arfer da y mae'r heddlu a'r gwasanaethau tân ac achub wedi eu gweithredu i ddarparu gwasanaethau o fewn y gyllideb, ac yn dysgu oddi wrthynt a'u hyrwyddo, a'i fod yn gwneud defnydd da o gydweithredu ac yn</p>	<p>Mae'r Heddlu a'r Gwasanaethau Tân ac Achub yn parhau i chwarae rhan flaenllaw yn y rhaglenni gwaith cenedlaethol a rhwydweithiau arwain rhanbarthol Grŵp Arwain y Gwasanaeth Cyhoeddus. Fel rhan o raglen waith Gwasanaethau Effeithiol i Grwpiau Agored i Niwed rydym yn datblygu dull o rannu profiadau'r Gwasanaeth Tân wrth gofnodi'r buddion i'r gwasanaeth sy'n deillio o'i weithgareddau atal.</p> <p>Mae cynrychiolydd o'r Comisiynwyr Heddlu a Throseddu, a benodwyd yn ddiweddar, hefyd wedi ymuno â'r Grŵp Cyflawni Diwygio. Bydd yr ychwanegiad hwn yn golygu y bydd yr arweinwyr gwleidyddol hynny'n cael eu cynnwys yn gryfach byth yn y</p>

	cyflawni newid gweddnwidiol.	<p>gwaith a wneir yn y gwasanaethau brys, gan fod y gwasanaethau brys yn cydgysylltu eu cydweithrediad eu hunain trwy Gyd-grŵp Gwasanaethau Brys sy'n cael ei gadeirio gan Brif Gwnstabl.</p> <p>Mae'r gwasanaethau brys hefyd yn defnyddio eu profiadau i lywio'r gwaith o ddatblygu arfer da wrth gymhwyso gwelliant parhaus, gan chwarae rhan weithredol yn y Gymuned Arfer a sefydlwyd o dan y rhaglen waith Datblygu Sefydliadol a Gweithredu Argymhellion Simpson.</p> <p>Mae'r Gronfa Cydweithredu Rhanbarthol, a sefydlwyd yn ddiweddar, wedi cael nifer o gynigion sy'n cynnwys y gwasanaethau brys ac sy'n golygu cydweithredu ar draws y gwasanaeth cyhoeddus ehangach. Er enghraifft, mae Gogledd Cymru wedi cyflwyno cais Atal Masnachu mewn Pobl, sy'n cynnwys yr heddlu, y gwasanaeth tân ac achub, y bwrdd iechyd ac awdurdodau lleol. Bydd y prosiectau hyn yn caniatáu i fodolau o arfer da gael eu datblygu a'u rhannu'n ehangach er mwyn ad-drefnu ac integreiddio gwasanaethau i ddiwallu anghenion pobl yn well. Bydd y gwaith hwn, ochr yn ochr â gwaith y rhaglen Gwasanaethau Effeithiol i Grwpiau Agored i Niwed, yn arddangos dulliau newydd i rannau eraill o Gymru ac i feysydd eraill Diogelu a Diogelu'r Cyhoedd.</p> <p>Un enghraifft benodol o fan lle mae'r gwasanaethau brys wedi cymryd yr awenau yw yng Ngwent lle mae'r heddlu wedi arwain prosiect amlasiantaethol, a lansiwyd ym mis Mawrth 2013, i gyflenwi ffordd well o ymateb i blant a phobl ifanc sy'n mynd ar goll dro ar ôl tro. Nid yn unig mae'r prosiect hwn yn cynnig buddion gwirioneddol i ddefnyddwyr gwasanaethau, ond hefyd mae yna fuddion ariannol i'r math hwn o arfer da – mae ymateb i un plentyn yn mynd ar goll dro ar ôl tro yn gallu costio cannoedd o filoedd o bunnoedd i wasanaethau cyhoeddus. Mae'r dadansoddiad a wnaethpwyd yng Ngwent yn amcangyfrif cost o fwy na £2 miliwn y flwyddyn i sefydliadau gwasanaeth cyhoeddus yng Ngwent, mewn cysylltiad â phobl sydd ar goll.</p>
--	------------------------------	--

8	<p>Rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn hyrwyddo model Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer lleihau costau ymhlith yr holl wasanaethau cyhoeddus i'w helpu i leddfu effeithiau'r toriadau a chydweithio i ystyried blaenoriaethau lleol a chenedlaethol.</p>	<p>Mae Llywodraeth Cymru'n cefnogi Swyddfa Archwilio Cymru wrth iddi hyrwyddo ei model lleihau costau. Rydym wedi sicrhau bod dolenni i Ganllaw i Leihau Costau Swyddfa Archwilio Cymru ar gael ar rannau perthnasol o wefan Llywodraeth Cymru, er enghraifft ar y dudalen we Gwella'r Gwasanaethau Cyhoeddus.</p> <p>Yn ychwanegol mae'r Rhwydwaith Arweiniad Ariannol, a sefydlwyd gan Lywodraeth Cymru i wella arweiniad ariannol ar draws y sector cyhoeddus trwy weithio fel cymuned i gyd-ddysgu a chyd-ddatblygu technegau arweiniad ariannol i weddnewid gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru, yn hybu model Swyddfa Archwilio Cymru gan gyfeirio pobl ato ar ei wefan. Mae cynhadledd genedlaethol chwe-misol y Rhwydwaith Arweiniad Ariannol (fydd yn digwydd ym mis Hydref 2013) yn cael ei chyd-gynnal gyda Swyddfa Archwilio Cymru ac yn darparu cyfle da arall i atgyfnerthu'r defnydd o'r model hwn.</p>
9	<p>Rydym yn argymhell bod y Grŵp Arwain Gwasanaethau Cyhoeddus yn adeiladu ar y cynnydd a wnaeth y Rhaglen Effeithlonrwydd ac Arloesi drwy sicrhau bod yr arfer da a nodwyd drwy'r meddylfryd Darbodus/Systemau a dull y Kafka Brigade yn cael ei hyrwyddo'n frwd ar draws y sector cyhoeddus.</p>	<p>Mae hybu methodolegau gwelliant parhaus yn un o egwyddorion allweddol Grŵp Arwain y Gwasanaeth Cyhoeddus a'i raglenni gwaith cenedlaethol.</p> <p>Bu i ddull y Kafka Brigade ddylanwadu'n uniongyrchol ar y prosiect "10,000 o Fywydau Diogelach", a adeiladodd ar y gwersi o'r prosiectau dan arweiniad y Kafka Brigade yn Rhondda Cynon Taf, Merthyr Tudful a Chasnewydd i nodi arfer gorau yn y ffordd mae sefydliadau gwasanaeth cyhoeddus yn ymateb i ddioddefwyr posibl camdriniaeth ddomestig. Nododd y prosiect set o 'safonau gofynnol' a chwestiynau allweddol y dylai staff y rheng flaen eu gofyn.</p> <p>Yn ehangach mae egwyddorion Kafka, sef gwella gwasanaethau trwy edrych arnynt o safbwynt defnyddiwr gwasanaethau, yn greiddiol i raglen waith Gwasanaethau Effeithiol i Grwpiau Agored i Niwed Grŵp Arwain y Gwasanaeth Cyhoeddus. O dan y rhaglen waith hon mae yna brosiect sy'n edrych yn benodol ar hybu mabwysiadu</p>

		<p>dull ‘cymorth dan gyfarwyddyd y dinesydd’ o gyflenwi gwasanaethau. Bu i brosiect arall oedd yn ceisio gwella’r ymateb i blant sy’n mynd ar goll yn gwneud gwaith ymgysylltu helaeth gyda defnyddwyr gwasanaethau (pobl ifanc a’u gofawyr) er mwyn creu darlun o’r arferion presennol. Mae safbwyntiau’r bobl ifanc wedi cael dylanwad mawr ar y dull newydd, gan gynnwys comisiynu gwasanaeth ôl-drafodaeth annibynnol newydd.</p> <p>Fel y nodwyd yn yr ymateb i argymhelliad 6, mae’r rhaglen waith Datblygu Sefydliadol a Gweithredu Argymhellion Simpson wedi hybu creu cymuned ymarfer genedlaethol ar gyfer ymarferwyr gwelliant parhaus. Mae’r gwaith hwn, sy’n cael ei gefnogi gan raglenni dysgu Academi Wales o eiddo Llywodraeth Cymru, yn cynnwys ymarferwyr arbenigol o bob rhan o Wasanaeth Cyhoeddus Cymru. Mae’r grŵp yn adeiladu llyfrgell o ymyriadau system a gyflawnwyd ac yn datblygu astudiaethau achos i nodi’n glir y canlyniadau a’r gwersi a ddysgwyd o’r ymyriadau hyn er mwyn hybu dysgu ac arfer da. Un enghraifft o arfer da sydd wedi cael ei rannu eisoes ymysg y grŵp yw honno o’r Gwasanaeth Tân ac Achub. Ar y cyd gyda phartneriaid sy’n awdurdodau lleol, ailgynlluniodd ei broses ar gyfer ymgynghori ar reoliadau adeiladu. Wrth wneud hynny llwyddodd i wella’r gwasanaeth yr oedd yn ei gynnig, ac ar yr un pryd sicrhau gostyngiad o oddeutu 75% yng nghost pob ymyriad.</p> <p>Mae Academi Wales yn cynorthwyo â’r gwaith o ddatblygu rhaglen dysgu a datblygu achrededig i gynorthwyo ymarferwyr i ddatblygu eu sgiliau a’u cymwyseddau gwelliant parhaus er mwyn gwella systemau. Mae’r Gymuned Ymarfer yn cynnal cynhadledd genedlaethol ym mis Medi i hybu’r methodolegau hyn ymhellach.</p>
10	Rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn monitro’n gadarn berfformiad ei model ar gyfer cydweithio rhanbarthol. Rydym yn credu y dylai unrhyw fodel sicrhau	<p>Mae’r patrwm Cydweithredu Rhanbarthol wedi’i hen sefydlu ac yn cael ei atgyfnerthu gan fod aelodaeth gynrychioladol Grŵp Arwain y Gwasanaeth Cyhoeddus a’r Cyngor Partneriaeth ar y sail honno.</p> <p>Mae adborth uniongyrchol wedi awgrymu bod arweinwyr, swyddogion gweithredol a</p>

<p>bod cynghorwyr a dinasyddion yn ganolog i drafodaethau ar y ffordd y mae gwasanaethau lleol yn cael eu darparu a bod llywodraethu ac atebolrwydd priodol.</p>	<p>swyddogion y gwasanaeth cyhoeddus wedi cydnabod yr angen i gydweithredu a'u bod yn gweithredu ar y sail hon fwyfwy, gan fynd ati i chwilio am gyfleoedd i gydweithio.</p> <p>Bu i'r Gronfa Cydweithredu Rhanbarthol, a gyhoeddwyd ym mis Hydref 2012, atgyfnerthu cydweithredu ar y patrwm, trwy ofyn am i geisiadau gael eu cyflwyno ar fap y patrwm gan yr arweinwyr rhanbarthol. Mae ceisiadau wedi cael eu cyflwyno i gyflawni amrywiaeth o brosiectau gwirioneddol gydweithredol ar draws y gwasanaeth cyhoeddus, gan gynnwys iechyd, heddlu a'r gwasanaeth tân ac achub, ochr yn ochr ag Awdurdodau Lleol. Gan fwyaf mae'r prosiectau hyn wedi'u llunio ar sail y patrwm. Caiff prosiectau eu gwerthuso'n unigol, a bydd eu heffaith fel cyfanwaith hefyd yn cael ei hasesu, er mwyn ystyried effeithiolrwydd y gronfa wrth ysgogi agenda fwy cydweithredol. Mae'r Gronfa Cydweithredu Rhanbarthol wedi ystyried prosiectau i wella gwasanaethau a chydnerthedd, yn ogystal â sicrhau buddion ariannol. Er enghraifft, mae prosiect Caerdydd a'r Fro i ailfodelu Gwasanaethau Gofal Cymdeithasol i Oedolion a'u hintegreiddio gydag iechyd wedi canfod arbedion dangosol o oddeutu £2.5miliwn yn y tair blynedd gyntaf. Bydd hyn yn caniatáu i'r rhanbarth ateb y cynnydd yn y galw, y disgwylir iddo fod yn 4-8%, yn well.</p> <p>Mae'r gwaith o dan raglen Datblygu Sefydliadol a Gweithredu Argymhellion Simpson Grŵp Arwain y Gwasanaeth Cyhoeddus wedi annog ardaloedd i ystyried pa mor briodol yw symud gwasanaethau i batrwm rhanbarthol neu genedlaethol. Mae Llywodraeth Cymru'n parhau i weithio gyda Llywodraeth Leol i sicrhau bod modelau llywodraethu priodol yn cael eu creu i gefnogi cydweithredu lleol, rhanbarthol a chenedlaethol effeithiol. Mae Rheoliadau a fydd yn caniatáu sefydlu cydbwyllgorau trosolwg a chraffu o dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 yn cael eu gosod gerbron y Cynulliad Cenedlaethol yn gynnar ym mis Mai 2013 ac, os bydd y Cynulliad yn eu cymeradwyo, byddant yn dod i rym yn hwyr ym mis Mai 2013. Bydd y Rheoliadau hyn yn cael eu cefnogi gan ganllawiau statudol.</p>
--	--

		<p>Mae'r Rhaglen Lywodraethu'n cynnwys cyfres o ddiwygiadau ac adolygiadau i gryfhau'r broses o gyflenwi gwasanaethau cyhoeddus effeithlon, effeithiol a hygyrch. Sefydlwyd y Comisiwn ar Lywodraethu a Darparu Gwasanaethau Cyhoeddus i ddarparu cyngor awdurdodol allanol ar sut i symud ymlaen o ran llywodraethu a chyflenwi gwasanaethau cyhoeddus er mwyn ymateb i ddisgwyliadau ac anghenion pobl. Bydd yn darparu cyfle i'r rheiny sy'n ymwneud â chyflenwi gwasanaethau, y rheiny sy'n atebol yn wleidyddol amdanynt, a'r rheiny sy'n eu defnyddio, i edrych ar y ffordd mae gwasanaethau cyhoeddus yn cael eu llywodraethu; hynny yw, eu dal i gyfrif am eu perfformiad a'u cyflenwi yn y ffordd fwyaf effeithiol i'r cyhoedd.</p>
11	<p>Rydym yn argymhell bod y Swyddog Cyfrifyddu yn rhoi diweddariad i ni o fewn 12 mis ar y cynnydd o ran cyflawni argymhellion yr Archwilydd Cyffredinol a'n hargymhellion ni .</p>	<p>Mae'r ymateb cyfredol hwn yn bodloni'r argymhelliad hwn.</p>
<p>Argymhellion Adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru</p>		<p>Y Sefyllfa Bresennol</p>
1	<p>Mae Llywodraeth Cymru yn cyflwyno Grŵp Arwain Gwasanaethau Cyhoeddus newydd yn lle'r Rhaglen Effeithlonrwydd ac Arloesi i'r sector cyhoeddus cyfan. Roedd y Rhaglen Effeithlonrwydd ac Arloesi wedi llwyddo i ddwyn ynghyd arweinwyr yn y sector cyhoeddus i nodi gwahanol ffyrdd o dorri</p>	<p>Mae Grŵp Arwain y Gwasanaeth Cyhoeddus a'i raglenni gwaith ac is-grwpiau cysylltiedig yn parhau i ysgogi'r gwaith diwygio'r gwasanaeth cyhoeddus. Mae cynrychiolwyr o bob rhan o'r gwasanaeth cyhoeddus yn chwarae rhan weithredol wrth hybu gwelliant gwasanaethau a gwell cydnerthedd a sicrhau arbedion cost.</p> <p>Mae rhanddeiliaid o bob rhan o'r sector cyhoeddus yn cymryd rhan yng ngwaith y Grŵp Cyflawni Diwygio a Grŵp Arwain y Gwasanaeth Cyhoeddus a'i raglenni gwaith ac is-grwpiau. Mae hyn yn cynnwys cynrychiolwyr uwch o Lywodraeth Leol; Byrddau Iechyd; y Gwasanaeth Tân ac Achub; a'r Heddlu. Yn ogystal, mae'r trydydd sector</p>

	<p>costau a gwella gwasanaethau a'u mabwysiadu. Wrth ddatblygu gwaith y Grŵp Arwain Gwasanaethau Cyhoeddus, dylai Llywodraeth Cymru adeiladu ar yr ymrwymiad hwn i sicrhau ei bod yn parhau i gynnwys pob rhan o wasanaeth cyhoeddus Cymru a rhanddeiliaid allweddol yn llawn.</p>	<p>hefyd yn bartneriaid mewn llawer o'r gwaith hwn.</p>
2	<p>Gweddnewid yw'r ymateb cynaliadwy i doriadau ariannol. Mae angen i bob gwasanaeth cyhoeddus barhau i ddod o hyd i ffyrdd o newid sut y darperir gwasanaethau fel y gallant wella ansawdd a chanlyniadau ar gost is. I'r perwyl hwn, dylai gwasanaethau cyhoeddus edrych ar waith y Rhaglen Effeithlonrwydd ac Arloesi, yn enwedig y gwaith ar fodelau gwasanaeth newydd a gweddnewid busnes, fel ffynhonnell o ddulliau ymarferol o wella gwasanaethau. Yn benodol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Rhaglen Effeithlonrwydd ac Arloesi wedi datblygu rhaglen waith genedlaethol ar dechnegau gwella busnes megis meddylfryd 	<p>Fel y nodwyd yn ymateb Llywodraeth Cymru i argymhellion 6 a 9, mae'r Gymuned Ymarfer Gwelliant Parhaus, a sefydlwyd o dan ffrwd waith Datblygu Sefydliadol a Gweithredu Argymhellion Simpson, yn ysgogi'r gwaith hwn. Er enghraifft, mae wedi sefydlu rhwydwaith o ymarferwyr gwelliant parhaus yng Nghymru, sydd â mwy na 150 o aelodau o bob rhan o'r gwasanaeth cyhoeddus. Mae'n datblygu llyfrgell o ymyriadau system i Gymru er mwyn rhannu gwersi a ddysgwyd a datblygu sgiliau oddi wrth ei gilydd. Mae hyn yn cael ei gefnogi gan ymweliadau rhaglen 'Arfer Gorau ar Waith' lle gall ymarferwyr ymweld â gwaith a wnaed mewn ardaloedd eraill a dysgu oddi wrtho. Mae'r Gymuned Ymarfer hefyd yn cynnig rhwydwaith cymorth gan gydweithwyr lle gall sefydliadu baru i gynnig mentora a chymorth wrth i sefydliadau fynd trwy brofiadau tebyg.</p> <p>Yn ychwanegol, mae Academi Wales yn cefnogi'r Gymuned Ymarfer ac yn sefydlu rhaglen dysgu a datblygu achrededig i ddatblygu sgiliau ymarferwyr mewnol a thrwy hynny'n lleihau'r ddibyniaeth ddianghenraid ar ymgynghorwyr allanol.</p>

darbodus/ meddylfryd systemau. Mae'r dulliau hyn yn cael eu mabwysiadu'n fwyfwy mewn gwasanaethau cyhoeddus. Ar hyn o bryd, mae llawer o wasanaethau cyhoeddus yn dibynnu ar gymorth gan ymgynghorwyr allanol. **Wrth ddatblygu gwaith y Grŵp Arwain Gwasanaethau Cyhoeddus, dylai Llywodraeth Cymru ystyried opsiynau i ddatblygu'r gallu a'r sgiliau yn y sector cyhoeddus mewn technegau gwella busnes, gan adeiladu ar y gwaith sydd wedi cael ei wneud hyd yn hyn, gan gynnwys canfyddiadau adolygiad y Ganolfan Ymchwil i Fenter Ddarbodus (LERC) a gomisiynwyd ar y cyd gan Swyddfa Archwilio Cymru a'r Rhaglen Effeithlonrwydd ac Arloesi.**

- Mae angen i wasanaethau cyhoeddus ddechrau dysgu oddi wrth ei gilydd yn well, a newid mewn gwirionedd o ganlyniad i hynny. Byddai trosglwyddo gwybodaeth ac arfer yn y fath

	<p>fodd yn ei gwneud yn bosibl i fanteision ehangach gael eu sicrhau drwy'r gwaith ar Fodelau Newydd o Ddarparu Gwasanaethau. Dylai Llywodraeth Cymru weithio gyda gwasanaethau cyhoeddus eraill i ddatblygu fframwaith cenedlaethol clir ar gyfer nodi a chyfnewid arfer da. Mae angen ymrwymiad hefyd ymhlith gwasanaethau cyhoeddus i newid mewn gwirionedd, drwy fabwysiadu neu addasu ffyrdd newydd o weithio, a fframwaith i gefnogi sefydliadau wrth iddynt fynd drwy'r broses o newid ac arbrofi.</p>	
3	<p>Mae angen hefyd i wasanaethau cyhoeddus achub ar gyfleoedd i wneud arbedion yn eu trafodion, yn enwedig drwy brosesau caffael gwell a rheoli tir ac adeiladau'n well. Dylai pob gwasanaeth cyhoeddus yng Nghymru gefnogi'r dulliau addawol a ddatblygwyd drwy'r Rhaglen Effeithlonrwydd ac Arloesi, sydd bellach yn rhan o gylch gwaith y Grŵp Arwain Gwasanaethau Cyhoeddus</p>	<p>Sefydlwyd dwy raglen waith o dan Grŵp Arwain y Gwasanaeth Cyhoeddus i ystyried a mynd i'r afael â'r meysydd hyn yn benodol.</p> <p>Nod y rhaglen waith Rheoli Asedau, sy'n cael ei chadeirio gan Helen Paterson (Prif Weithredwr Wrecsam), yw canfod, hybu a chefnogi datblygiad dulliau cydweithredol trwy fabwysiadu arferion rheoli mwy effeithiol ac effeithlon er mwyn rhyddhau'r potensial am arbedion o ystadau'r sector cyhoeddus ehangach. Er enghraifft, mae'r Grŵp wedi datblygu'r prosiect 'e-PIMS lite' – cronfa ddata ganolog o eiddo a thir Ystad Sifil Ganolog y Llywodraeth. Gall defnyddwyr leoli/gweld eiddo unigol ar fap electronig, cyrchu a newid eu manylion eiddo craidd ar lein, a gofyn i'r system ganfod lle gwag. Defnyddiwyd e-PIMS yn ddiweddar wrth drosglwyddo Y Lanfa yn Aberystwyth. Arweiniodd at werthu eiddo nad yw Llywodraeth Cymru ei angen, gan</p>

	<p>newydd, a'u hystyried.</p> <p>ddileu ei rhwymedigaeth ariannol o £1.6 miliwn dros 6 mlynedd, ac ar yr un pryd sicrhau lle i'r Weinyddiaeth Gyfiawnder i'w galluogi i ddarparu Canolfan Cyfiawnder ar gost fforddiadwy.</p> <p>Mae'r Protocol Trosglwyddo Tir, a ddatblygwyd gan y rhaglen waith Rheoli Asedau, yn ganllaw i arfer da ar gyfer trosglwyddo neu werthu tir rhwng cyrff cyhoeddus. Mae mwy na 30 o gyfarwyddiadau wedi cael eu cyhoeddi hyd yma o dan y porthol, gydag arbedion uniongyrchol o £100,000 mewn ffioedd, ar amcangyfrif.</p> <p>Mae'r Grŵp hefyd wedi datblygu 'Find Me Some Government Space', sef cronfa ddata o ystafelloedd cyfarfod y sector cyhoeddus. Ei nod yw ei gwneud yn bosibl rhannu a bwcio ystafelloedd cyfarfod a chynadledda ar draws sector cyhoeddus Cymru, gan wneud defnydd gwell a mwy effeithlon o adeiladau a chyfleusterau'r sector cyhoeddus ar draws Cymru a helpu i leihau costau. Mae'r Grŵp hefyd yn edrych ar reoli fflyd fel maes arall lle gellir sicrhau arbedion effeithlonrwydd. Mae yna dystiolaeth y gall gwell rheoli fflyd gynnig arbedion ariannol sylweddol heb unrhyw effaith andwyol ar wasanaethau. Mae gwaith cychwynnol sy'n cael ei wneud yng Ngogledd Cymru'n awgrymu y gellid arbed oddeutu £3 miliwn yn y rhanbarth hwnnw'n unig.</p> <p>Mae Grŵp Arwain y Gwasanaeth Cyhoeddus wedi hyrwyddo caffael cydweithredol yng Nghymru o dan ei ffrwd waith Caffael, dan arweiniad Jon House (Prif Weithredwr Caerdydd). Datblygodd achos busnes cymhellol dros greu Gwasanaeth Caffael Cenedlaethol i brynu gwariant cyffredin ac ailadroddus 'unwaith dros Gymru'. Bydd y Gwasanaeth Caffael Cenedlaethol, sydd newydd gael ei sefydlu, yn weithredol ym mis Tachwedd 2013. Bydd mwy na saith deg o sefydliadau'r sector cyhoeddus yn defnyddio'r gwasanaeth, gan gynnwys Awdurdodau Lleol, Byrddau Iechyd Lleol, Prifysgolion, Colegau, Awdurdodau Tân, Heddluoedd a Llywodraeth Cymru ei hun. Bydd yn sefydlu a rheoli contractau i ymdrin â rhyw 20-30% o holl wariant sector cyhoeddus Cymru, gan wneud y defnydd gorau o sgiliau prin ac</p>
--	---

		<p>arbed hyd at £25 miliwn y flwyddyn. Caiff hyn ei gyflawni trwy fanteisio ar raddfa a phŵer prynu cyfun sector cyhoeddus Cymru a safoni manylebau ar draws defnyddwyr. Yn ogystal â sicrhau arbedion effeithlonrwydd bydd yn canfod cyfleoedd i ddatblygu cadwyni cyflenwi lleol.</p>
4	<p>Cymaint yw'r heriau ariannol yn y tymor byr efallai y bydd angen i rai gwasanaethau cyhoeddus ystyried lleihau lefel neu ansawdd rhai gwasanaethau. Dylai gwasanaethau cyhoeddus ledled Cymru gydweithio wrth gynllunio toriadau, ac wrth fonitro effeithiau ar ddefnyddwyr gwasanaethau, canlyniadau ehangach a gwasanaethau cyhoeddus eraill a'u lleddfu.</p>	<p>Mae Grŵp Arwain y Gwasanaeth Cyhoeddus a'r Grŵp Cyflawni Diwygio'n dwyn ynghyd arweinwyr profiadol o bob rhan o'r gwasanaeth cyhoeddus i ymdrin â'r her ariannol sydd o'n blaen. Mae'r ymagwedd hon yn helpu i wneud cynnydd pwysig, yn arbennig mewn perthynas ag lechyd a Gofal Cymdeithasol lle mae pwysau ariannol yn cael eu gwaethygu gan y galw cynyddol oherwydd pwysau demograffig.</p> <p>Mae sefydliadau eisoes yn cydweithio er mwyn rheoli'r her ariannol sydd o'n blaen. Mae Llywodraeth Cymru'n cefnogi eu hymdrechion trwy'r Gronfa Buddsoddi i Arbed a'r Gronfa Cydweithredu Rhanbarthol. Mae'r rhain wedi cefnogi cynigion ar gyfer prosiectau arloesol i liniaru effaith pwysau ariannol trwy weddnewid y ffordd y cyflenwir gwasanaethau; sicrhau arbedion effeithlonrwydd a/neu wella cydnerthedd gwasanaethau mewn meysydd megis iechyd a gofal cymdeithasol ac addysg.</p> <p>Yn y 12 mis diwethaf, mae Byrddau Gwasanaethau Lleol wedi cryfhau eu rôl strategol fel y ffordd ar gyfer arweiniad traws-sectorol ar integreiddio'n lleol, gan ddarparu cysylltiad clir â phrosesau democrataidd lleol. Mae pob ardal ond un bellach wedi mabwysiadu Cynlluniau Integredig Sengl, sy'n cynnwys canlyniadau statudol iechyd, gofal cymdeithasol a lles, wedi'u seilio ar asesiadau anghenion strategol integredig a gomisiynwyd ar draws nifer o sefydliadau gwasanaeth cyhoeddus i lywio eu gwaith wrth gydgyllunio'r ffordd y caiff gwasanaethau eu cyflenwi. Mae'r Byrddau Gwasanaethau Lleol yn chwarae rôl hanfodol wrth roi dilysrwydd lleol i fodolau comisiynu rhanbarthol, gan sicrhau bod dadansoddiad trylwyr o'r angen lleol yn eu llywio, y cânt eu rhoi mewn cyd-destun ehangach o integreiddio trwy Gynlluniau Integredig Sengl (er enghraifft gyda materion yn ymwneud â diogelwch cymunedol a mynediad i wasanaethau) a bod aelodau</p>

		etholedig yn craffu ar y gwaith cyflenwi.
--	--	---

Atodiad 1

Aelodaeth Grŵp Arwain y Gwasanaeth Cyhoeddus Llywodraeth Cymru	
Y Gweinidog Llywodraeth Leol a Busnes y Llywodraeth (Cadeirydd)	Lesley Griffiths AC
Cyfarwyddwr Cyffredinol Llywodraeth Leol a Chymunedau	June Milligan
Cyfarwyddwr Cyffredinol Addysg a Sgiliau	Owen Evans
Cyfarwyddwr Cyffredinol Iechyd, Gwasanaethau Cymdeithasol a Phlant	David Sissling
Cyfarwyddwr Cyffredinol Cynllunio Strategol, Cyllid a Pherfformiad	Michael Hearty
Cadeiryddion Rhaglenni Cenedlaethol	
Datblygu Sefydliadol a Gweithredu Argymhellion Simpson	Jack Straw (Abertawe)
Rheoli Asedau	Helen Paterson (Wrecsam)
Caffael	Jon House (Caerdydd)
Gwasanaethau Effeithiol i Grwpiau Agored i Niwed	Andrew Goodall (Bwrdd Iechyd Aneurin Bevan)
Cadeiryddion Cydweithredu Rhanbarthol	
Rhanbarth Gogledd Cymru	Mohammed Mehmet (Sir Ddinbych)
Rhanbarth Canolbarth a Gorllewin Cymru	Mark James (Sir Gâr)
Rhanbarth Bae Abertawe	Steve Phillips (Castell-nedd Port Talbot)
Rhanbarth Gwent	Paul Matthews (Sir Fynwy)
Rhanbarth Caerdydd a'r Fro	Sian Davies (Bro Morgannwg)
Rhanbarth Cwm Taf	Peter Vaughan (Heddlu De Cymru)
Partneriaid Diwygio'r Gwasanaethau Cyhoeddus	
Ysgrifennydd Cyffredinol TUC Cymru (Sylwedydd)	Martin Mansfield
Archwilydd Cyffredinol Cymru (Sylwedydd)	Huw Vaughan Thomas
CLILC	Steve Thomas
Cymdeithas Prif Weithredwyr ac Uwch-reolwyr Awdurdodau Lleol Cymru	Jeremy Patterson
CGGC	Graham Benfield

¹ <http://wales.gov.uk/topics/improvingservices/pslg/?skip=1&lang=cy>

² Mae 4 rhaglen waith genedlaethol y mae Grŵp Arwain y Gwasanaeth Cyhoeddus yn eu harwain:

- **Gweithgor Rheoli Asedau Cenedlaethol** (sy'n cael ei gadeirio gan Helen Paterson, Prif Weithredwr Wrecsam) - Gwneud defnydd mwy effeithiol ac effeithlon o'r ystad gwasanaeth cyhoeddus, sy'n werth biliynau o bunnoedd.
- **Caffael** (sy'n cael ei gadeirio gan Jon House, Prif Weithredwr Caerdydd) - Trawsnewid y ffordd y mae'r gwasanaethau cyhoeddus yn caffael ac yn comisiynu nwyddau a gwasanaethau. Mae hyn yn werth £4.3 biliwn y flwyddyn ar hyn o bryd.
- **Datblygu Sefydliadol a Gweithredu Argymhellion Simpson** (sy'n cael ei gadeirio gan Jack Straw, Prif Weithredwr Abertawe) - Gweithredu argymhellion Adolygiad Simpson a datblygu

---

dulliau gweithredu i helpu i wireddu newidiadau a datblygiadau sefydliadol ehangach ar draws gwasanaethau cyhoeddus Cymru.

- **Gwasanaethau Effeithiol i Grwpiau Agored i Niwed** (sy'n cael ei gadeirio gan Dr Andrew Goodall, Prif Weithredwr Bwrdd Iechyd Aneurin Bevan) - Sicrhau bod arloesedd llwyddiannus ac arferion da yn cael eu mabwysiadu yn y brif ffrwd.

³ <http://wales.gov.uk/topics/improving-services/external-links/?skip=1&lang=cy>

Darlun o Wasanaethau Cyhoeddus

<http://abms/cy/documents/s7337/Darlun%20o%20Wasanaethau%20Cyhoeddus%20-%20Ebrill%202012.pdf>

A Picture of Public Services

<http://abms/documents/s7337/A%20Picture%20of%20Public%20Services%20-%20April%202012.pdf>

Update to the Report of the National Assembly for Wales Public Accounts Committee on Capital Investment in Schools

Tudalen 34

Item 4

PAC Report Recommendations	Current Position
<p>1 We recommend that the Welsh Assembly Government provide assurance that the post-occupancy evaluation will relate to the objectives set at the initiation of each capital investment project</p>	<p>The transitional capital programme that was put in place ahead of the 21st Century Schools Programme will come to an end in 2014-15 paving the way for the new school investment programme. This new programme will provide a more strategic and focussed approach to capital investment in schools.</p> <p>Lessons learnt from the transitional programme, regarding the impact that capital investment can potentially make, has shaped the Post-Occupancy Assessment Framework that has been established in readiness for the start of the programme.</p> <p>This framework includes a Post Occupancy Evaluation (POE) assessment which will provide a “customer evaluation” of the investments made. This is currently being piloted against a number of capital projects that have either been completed or are due to be completed by 2014-15, through the current transition programme. This assessment will then be rolled out as part of the 21st Century Schools Programme POE framework.</p> <p>Applications for Welsh Government funding to support the schools programme are now being made through business case submissions by applying the HM Treasury’s Five Case Model. In making their cases for investment, on a project basis, local authorities are required to detail the Investment Objectives, including benefits anticipated, as a consequence of the investment along with clear measures and targets.</p> <p>A key strand of this work is to measure and monitor those benefits for the</p>

		<p>community, in particular benefits that: support building stronger communities; reduce social exclusion and poverty; and encourage the development of the economy along the creation of training and employment opportunities. In this vein the programme requires the inclusion of social clauses that deliver:</p> <ul style="list-style-type: none"> • training and employment opportunities; • supply chain opportunities for SME's; and • contributions to the both community and education. <p>The post-occupancy evaluation framework will incorporate the reporting on these measured benefits in the short, medium and long term following completion of each investment. Submission of post-occupancy evaluation reports is a condition of grant funding of the programme and will in summary require the submission of the following:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Review of performance against objectives; • Analysis of actual outputs against target outputs; • Analysis of actual benefits against intended benefits; • Actual start and end dates (including explanation for any variances from those anticipated); • Strengths and weaknesses of the methodologies and processes employed; • Future potential development opportunities; and • Overall evaluation of the Project including customer evaluation. <p>These post-occupancy reports will be used to inform future investment decisions ensuring that there is continuous drive to improve the programme in terms of its efficiency, economy and effectiveness.</p>
2	We recommend that the Welsh Government provide us with a date by which the tools, guidance and	All local authorities have submitted their Strategic Outline Programmes which is the first stage of the business case submission process. The schools programme is seen to be more than a build programme and on this basis the strategic

	<p>strategies underpinning the high-level definition of fitness for purpose will be in place. We seek assurances that the Strategic Outline Programmes will be tested against the detailed standards which underpin the Welsh Assembly Government's high level definition of fitness for purpose.</p>	<p>programmes were assessed against the following high level criteria summarised below:</p> <ul style="list-style-type: none"> • School Improvement Strategy; • Transformation of approaches to teaching and learning (including the use of ICT); • Organisation strategy across 3-19 age range; • Sustainability and CO2 reduction; and • Integration of public services, co-location of services and community benefits. <p>The Minister for Education and Skills, in July 2011, in response to the capital cuts (which will amount to reduction of 40 per cent in capital funding across the current funding period) announced that local authorities would be given the opportunity to review the timing and content of their planned investments in their programme submissions. All local authorities were then required to review and resubmit their programmes against sharper criteria of prioritisation which included; cost effectiveness of delivery; rationalisation of the school estate (including the reduction of surplus places); the building condition of schools; and alignment to all-age transformation.</p> <p>A further assessment of these programmes was then undertaken which led to the Minister for Education and Skills announcing a deliverable programme amounting to some £1.4 billion of investment in schools which resulted in all 22 local authorities receiving approval of their first wave of investment.</p> <p>In their business case submissions local authorities are required to submit continued evidence that the investments support the overarching aims of the programme; including the five high level criteria which will ensure delivery of new schools to a fit for purpose standard.</p>
--	---	---

3	We recommend that the Welsh Assembly Government establish the cost of bringing schools in each authority up to the agreed “fit for purpose standard”.	The Strategic Outline Programmes submitted by the local authorities set out the scale of ambition of the overall programme which was estimated to be £4.9 billion in July 2011. The first wave of investment is estimated to be £1.4 billion and will seek to address those schools primarily prioritised by local authorities to be in the worst condition and with the greatest surplus capacity as well as enabling Welsh Medium and Faith Based education provision. This investment will bring those schools up to a standard that will enable delivery of education in the 21 st Century.
4	We recommend that the Welsh Government provides indication of expected timescales for bringing schools in each authority up to the agreed “fit for purpose standard; and the expected Welsh Assembly Government contribution to meeting the cost of this standard.	<p>The 21st Century Schools programme is to be delivered in a series of four phases. The original plan was to deliver each phase over a period of three years. In response to the significant cuts to the capital budget this expectation of three year cycles has had to be revised to assure delivery.</p> <p>The first wave of £1.4 billion investment, announced in December 2011, was based on a timetable of seven years. In light of the work being undertaken by the Local Government Borrowing Initiative we will seek to now reduce this timetable down by 2 years, to 5 years. The Welsh Government will meet 50% of the costs in delivering this first wave of investment.</p> <p>The Department of Education and Skills in working in collaboration with local authorities is bringing forward and supporting projects earlier than the revised programme start date of 2014-15. The Department will continue to seek to accelerate delivery on a project basis where budget capacity is available. Work will continue with the Finance Minister on the issue of securing additional capital funds; including the development of alternative sources of funding as outlined in the Welsh Infrastructure Investment Plan.</p>
5	We recommend that the Welsh Assembly Government provide clear policy guidance on the issue of	In 2009 the then Welsh Assembly Government issued circular 021/2009 School Organisation Proposals, this set out the policy context and general principles for reviewing the provision of school places.

	<p>surplus places to ensure that local authorities act coherently across Wales to address the issue.</p>	<p>One of the key criteria for the reprioritisation of the local authorities' Strategic Outline Programmes, in 2011, was the reduction of surplus places. The programme will continue to challenge and oversee this reduction in surplus capacity through the assessment and challenge of local authority business case submissions. In addition to the work of the capital programme the Minister for Education and Skills has also set targets to all local authorities where there is surplus capacity. These targets are monitored annually with the exception of 10 local authorities who are monitored quarterly.</p> <p>The School Standards and Organisation (Wales) Act 2013 has also reformed the statutory process for school organisation so that decisions are taken at the local level, wherever possible. This will come in to effect from October 2013. This piece of legislation will enable decisions that were previously required to be referred to the Minister for Education and Skills around school organisation which sometimes caused significant delay will be determined by local authorities. The Act requires the introduction of a new statutory Code to deal with consultation and other procedures and is modelled on best practice.</p>
6	<p>We recommend that the Welsh Assembly Government, in association with the WLGA, encourage collaboration between local authorities to develop their ability to deliver the programme on a long-term basis with a reduced need for central support.</p>	<p>The Central Programme Team support initially provided at the WLGA has now been withdrawn. Local authorities have also worked collaboratively to establish regional frameworks to enable delivery of projects in their programmes. Three of the four frameworks are already in place with the fourth framework timetabled to be in place by October this year, prior to the start of the new schools investment programme. Continued collaboration at this level across the Welsh public sector is key to the success of this programme and is essential to ensure we deliver the strategic projects and programmes that will have the greatest impact on the Welsh economy.</p> <p>Furthermore, one of the key aspects under Programme and Project Management Best Practice that is being applied to the programme are Gateway Reviews and</p>

		Health Checks. Part of this review and checking process is to assess that that the appropriate capacity and capability is in place in local authorities to ensure they are able to deliver their schools programme. These reviews will form a mandatory element to securing investment from Welsh Government and will be applied through the life of the programme.
7	We recommend that the Welsh Assembly Government makes adequate consideration of whole lifecycle maintenance a precondition so that no application can be approved without it.	As referenced in the response to recommendation 1, local authorities are required to submit business cases in line with HM Treasury 5 Case format. As set out in the previous response local authorities are required to detail their proposals for whole lifecycle maintenance in their business case submissions. Lifecycle costing and maintenance is now a key criterion for assessing the business cases.

Auditor General for Wales Recommendations		Current Position
1	We recommend that the Assembly Government should: <ol style="list-style-type: none"> a. develop a framework for evaluating the impact of major school building projects that includes a prescribed core set of evaluation questions; b. require local authorities to apply the evaluation framework and to report to the Assembly Government the impact of each major 	<p>(a) The assessment of the Strategic Outline Programmes were assessed against a core set of prescribed evaluation questions; including five high-level criteria. All business case submissions are also assessed against an evaluation framework as outlined by the HM Treasury 5 Case Model.</p> <p>(b) Welsh Government requires local authorities to evidence the need for investment and the benefits to be achieved as a consequence of the investment. This framework has been developed as part of the transitional programme and will be implemented in the 21st Century Schools Programme. It is a condition of funding that local authorities submit a final project report detailing the impact the investment has made in terms of benefits. The closing report is required to include:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Review of performance against objectives;

	<p>school building project funded wholly or partly by grant; and</p> <p>c. analyse the evaluation data received from local authorities to assess the overall impact of grant funding at a national level and to plan future grant allocations.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Analysis of actual outputs against target outputs; • Analysis of actual benefits against intended benefits; • Actual start and end dates (including explanation for any variances from those anticipated); • Strengths and weaknesses of the methodologies and processes employed; • Future potential development opportunities; and • Overall evaluation of the Project including customer evaluation where appropriate. <p>(c) Lessons learnt from this transitional programme regarding the impact that capital investment can make has shaped the Post-Occupancy Assessment Framework that has been established in readiness for the start of this new schools investment programme, as outlined in the response the first PAC recommendation. These closing reports will be used to monitor the success of the programme both at local authority and national level and will be used to inform future investment decisions ensuring that there is a continuous drive to improve the programme in terms of its efficiency, economy and effectiveness.</p>
2	<p>We recommend that the Assembly Government and the WLGA should:</p> <p>a. establish clearer suitability criteria for school buildings and facilities, drawing, where applicable, on existing advice and guidance; and</p> <p>b. develop proposals to review the criteria in the light of changing legislation or major changes to the curriculum.</p>	<p>(a) A 21st Century Schools Information document published in May 2010 outlined the development of the long-term investment programme approach and provided the guidance and assessment criteria to assist local authorities in submitting their Strategic Outline Programmes (SOPs).</p> <p>The document provided the definitions of criteria for prioritisation and the high level investment of;</p> <ul style="list-style-type: none"> • School Improvement Strategy; • Transformation of approaches to teaching and learning, incl. use of ICT; • Organisation strategy across 3-19 age range; • Sustainability and CO2 reduction; and

		<ul style="list-style-type: none"> • Integrated public services, co-location of services and community benefits. <p>All local authorities submitted their Strategic Outline Programmes. These were assessed against the high level criteria, as set out. The standards, along with guidance notes and case studies of best practice, which draws on existing advice, is provided on the 21st Century Schools website. These standards and best practice guidance are sufficiently flexible to enable local needs and circumstances to be addressed as investments are made.</p> <p>(b) Local authorities will be required to review their Strategic Outline Programme and tailor their business case submissions on a project basis to accommodate any changes in legislation and/or major changes to the curriculum. The most recent example of this is the new School Standards and Organisation (Wales) Act 2013 which has reformed the statutory process for school organisation. This new legislation will be required to be reflected in business case submissions alongside any enhancement to delivery timescales and school organisation as a result.</p>
3	<p>We recommend that, having set clear standards for the quality of school buildings, the Assembly Government should establish the cost of reaching those standards in each local authority, determine its contribution to meeting those costs and set a clear timetable for the delivery of the resulting programme of capital investment.</p>	<p>As outlined in the response above to the fourth PAC recommendation through the submission of the local authorities Strategic Outline Programmes in December 2010, the scale of aspiration was significant with programmes of investment totalling some £4.9bn; historically this information was not been available on this scale.</p> <p>Following the local authorities' revised submissions in November 2011, the Minister for Education and Skills announced in December 2011 the approval of all 22 local authority outline programmes. These proposals total £1.4 billion of investment and are based on a 50 per cent intervention rate by Welsh Government, on a timetable of seven years. In light of the work being undertaken by the Local Government Borrowing Initiative we will seek to now reduce this timetable down by 2 years, to 5 years</p>

4	<p>We recommend that, in targeting its funding under the 21st Century Schools programme, the Assembly Government should ensure the appropriate weighting is given to local authorities proposals for school building projects that take full account of opportunities to rationalise the schools estate in the light of current or projected imbalances between the number of pupils on the roll and the number of school places.</p>	<p>One of the key criteria for the reprioritisation of the local authorities' Strategic Outline Programmes in 2011 was the reduction of surplus places. Local authorities were asked to prioritise those projects in their programmes that had significant surplus capacity alongside other priorities such as poor condition of buildings and the need of all-age transformation of education, welsh medium and faith based provision The programme will continue to challenge each local authority on the issue of capacity through the submission process requiring evidence of the strategic planning of school places on a sector basis at each iteration in the business case lifecycle. As outlined above in response to the fifth PAC recommendation the Minister for Education and Skills has also set targets to all local authorities regarding surplus capacity. These targets are monitored annually with the exception of 10 local authorities who are monitored quarterly.</p>
5	<p>We recommend that, in allocating capital funds for school building projects , the Assembly Government should not disadvantage any authority solely on the grounds that it lacks the capacity or skills to manage its proposed programme of capital investment. Where capacity or skills is identified as an issue, the Assembly Government and WLGA should support the authorities concerned to collaborate with other local authorities, or to develop partnerships with other</p>	<p>Local authorities have worked collaboratively to establish regional frameworks to enable delivery of projects in their programmes. Three of the four frameworks are already in place with the fourth framework timetabled to be in place by October this year prior to the official start date of the programme. Collaboration across the Welsh public sector is essential to ensure we deliver the strategic projects and programmes that will have the greatest impact on the Welsh economy.</p> <p>Furthermore, one of the key aspects under Programme and Project Management Best Practice that is being applied to the programme is Gateway Reviews and Health Checks. Part of this process seeks assurance that the appropriate capacity and capability will be in place in local authorities and that they are able to deliver their schools programme. Through the programme, gateway reviews will form a mandatory element to securing investment. Where gaps are identified in these gateway reviews Welsh Government will seek to support the local authorities in</p>

<p>organisations that have the capacity or relevant skills.</p>	<p>putting in place the appropriate level of resources and expertise to ensure delivery of their programmes. Best practice is also shared between local authorities and partnerships are being formed to develop and provide cross boundary solutions to the provision of education through the 21st Century Schools Programme.</p>
---	--

Buddsoddi Cyfalaf mewn ysgolion

http://www.assemblywales.org/cy/pac_report_-_capital_investment_in_schools_-_formatted_english.pdf

Capital Investment in Schools

http://www.assemblywales.org/pac_report_-_capital_investment_in_schools_-_formatted_english.pdf

Y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus

Lleoliad: Ystafell Bwyllgora 3 – y Senedd

Dyddiad: Dydd Mawrth, 21 Mai 2013

Amser: 09:00 – 10:50

Gellir gwyllo'r cyfarfod ar Senedd TV yn:

http://www.senedd.tv/archiveplayer.jsf?v=cy_400000_21_05_2013&t=0&l=cy

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

Cofnodion Cryno:

Aelodau'r Cynulliad:

Darren Millar (Cadeirydd)
Mohammad Asghar (Oscar) AC
Mike Hedges
Julie Morgan
Jenny Rathbone
Aled Roberts
Jocelyn Davies
Sandy Mewies

Tystion:

Staff y Pwyllgor:

Tom Jackson (Clerc)
Daniel Collier (Dirprwy Glerc)
Joanest Jackson (Cynghorydd Cyfreithiol)
Matthew Richards (Cynghorydd Cyfreithiol)

---

1 Cyflwyniad, ymddiheuriadau a dirprwyon

1.1 Croesawodd y Cadeirydd Aelodau ac aelodau'r cyhoedd i'r cyfarfod.

2 Cyngor gan Archwilydd Cyffredinol Cymru ar ymatebion Llywodraeth Cymru i adroddiadau'r Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus 'Cyllid Iechyd' a 'Gwasanaethau Mamolaeth yng Nghymru'

2.1 Estynnodd y Cadeirydd wahoddiad i Archwilydd Cyffredinol Cymru roi cyngor i'r Pwyllgor ar ymatebion Llywodraeth Cymru i adroddiadau'r Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus 'Cyllid Iechyd' a 'Gwasanaethau Mamolaeth yng Nghymru'.

2.2 Cytunodd y Pwyllgor i ystyried y wybodaeth ddiweddaraf am Gyllid Iechyd ar ôl mis Mehefin 2013.

2.3 Nododd y Pwyllgor y croesgyfeirio rhwng ymateb Llywodraeth Cymru i 'Gwasanaethau Mamolaeth yng Nghymru' a'r ymchwiliad 'Contract Meddygon Ymgynghorol yng Nghymru: Cynnydd o ran Sicrhau'r Manteision a Fwriadwyd'. Cytunodd i wahodd Llywodraeth Cymru i roi tystiolaeth mewn cyfarfod yn yr hydref.

3 Papurau i'w nodi

4 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 i benderfynu gwahardd y cyhoedd o'r cyfarfod ar gyfer y canlynol:

5 Sesiwn friffio ar y materion cyfreithiol sy'n gysylltiedig ag ymchwiliad y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus i broses gaffael Llywodraeth Cymru a'r camau a gymerwyd ganddi i waredu hen Westy River Lodge, Llangollen

5.1 Trafododd y Pwyllgor y materion cyfreithiol sy'n gysylltiedig ag ymchwiliad y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus i broses gaffael Llywodraeth Cymru a'r camau a gymerwyd ganddi i waredu hen Westy River Lodge, Llangollen.

6 Trafod cymorth i'r Pwyllgor

6.1 Trafododd y Pwyllgor ohebiaeth gan Archwilydd Cyffredinol Cymru ynghylch cymorth i'r Pwyllgor.

7 Argyfyngau Sifil yng Nghymru – Ystyried yr adroddiad drafft

7.1 Trafododd y Pwyllgor ei adroddiad drafft 'Argyfyngau Sifil yng Nghymru' a chytunodd i ystyried fersiwn ddiwygiedig mewn cyfarfod yn y dyfodol.

Gweld [trawsgrifiad o'r cyfarfod.](#)

Draft Public Accounts Committee Forward Work
Programme: Summer term 2013¹

Thursday 18 April (9:30–12:30)

- 1. Introductions**
- 2. Consideration of advice from the Auditor General for Wales on issues arising from the Committee's report 'Progress in delivering the Welsh Housing Quality Standard'**
  - a. Members' consideration of advice
- 3. Procurement and Management of Consultancy Services**
  - a. Welsh Government– Michael Hearty and Value Wales
  - b. NHS Shared Services partnership
- 4. Motion to go into private session**
- 5. Procurement and Management of Consultancy Services**
  - a. Members' consideration of evidence

Tuesday 23 April (9:00–11:00)

- 1. Introductions**
- 2. The Consultant Contract in Wales**
  - a. Adam Cairns, Chief Executive, Cardiff and Vale University Health Board and Janet Wilkinson, Director of Workforce, Hywel Dda
- 3. Motion to go into private session**
- 4. The Consultant Contract in Wales**
  - a. Members' consideration of evidence
- 5. Grants Management**
  - a. Members' consideration of draft report

---

¹ Explanatory note from Clerk- in line with the PAC's discussions on the use of Thursdays, a meeting has generally been scheduled on approximately the third Thursday of each calendar month. Where possible, Thursday meetings have been scheduled to:

- enable the Committee to make effective progress with work;
- avoid clashes with the Finance Committee;
- minimise potential membership clashes with the Smoking Regulations committee; and
- minimise the impact of membership clashes with the Health and Social Care Committee.

Tuesday 30 April (9:00–11:00)

- 1. Introductions**
- 2. Correspondence from Business Committee**
- 3. Procurement and Management of Consultancy Services**
  - a. John House, Chief Executive Cardiff County Council
- 4. Motion to go into private session (including meeting of 7 May)**
- 5. Procurement and Management of Consultancy Services**
  - a. Members' consideration of evidence
- 6. Grants Management**
  - a. Members' consideration of final report

Tuesday 7 May (9:00–11:00)

PRIVATE MEETING

- 1. Consideration of correspondence from Wales Audit Office on the Welsh Government's subsidy of the North/South Wales Air link**
- 2. Consideration of support for Committee**
- 3. Consideration of potential work to seek updates on implementation of recommendations of previous Committee reports**
- 4. Forward Work Programme**
  - a. Members' consideration of Forward Work Programme
- 5. Grants Management– Final Report**
  - a. Members' consideration of draft report

Thursday 16 May (9:00–13:00)

- 1. Introductions**
- 2. Issues arising from findings of WAO report on Caldicot & Wentlooge Internal Levels Drainage report**
  - a. Welsh Government (9:00–10:00)
  - b. Natural Resources Wales (10:00–10:50)

- c. General Manager of Caldicot and Wentlooge Levels Internal Drainage Board and Association of Drainage Boards (10:55–11:45)
- d. Former Clerk and Engineer of Caldicot and Wentlooge Levels Internal Drainage Board (11:45–12:35)

3. Motion to go into private session

4. Issues arising from findings of WAO report on Caldicot & Wentlooge Internal Levels Drainage report

- a. Members' consideration of evidence (12:35–13:00)

Tuesday 21 May (9:00–11:00)

- 1. Introductions**
- 2. Advice from the AGW on WG responses to PAC reports 'Health Finances' and 'Maternity Services in Wales' (9:05 – 9:10)**
- 3. Papers to note**
- 4. Motion to go into private session**
- 5. Potential opportunity for briefing on legal issues associated with River Lodge Hotel report, prior to report's publication (9:10–9:25)**
- 6. Civil Emergencies**
  - a. Members' consideration of draft report (9:30–11:00)

Thursday 6 June²

- 1. Introductions**
- 2. Update from Welsh Government on implementation of recommendations in Public Accounts Committee report: Hospital Catering (14:00–15:00)**
- 3. Update from Welsh Government on implementation of recommendations in Public Accounts Committee report: A Picture of Public Services 2011 (15:00–16:00)**
- 4. Update from Welsh Government on implementation of recommendations in 3rd Assembly Public Accounts**

---

² Obviously, this is not the third Thursday of June. However, use of this date (rather than 20 June) is likely to minimise impact of a membership clash with the Health and Social Care Committee.

Committee report: Capital Investment in Schools (16:00–17:00)

- 5. Motion to go into private session**
- 6. Members' consideration of updates from Welsh Government on implementation of recommendations from previous Committee reports (17:00–17:30)**

Tuesday 11 June

- 1. Introductions**
- 2. Issues arising from findings of WAO report on Caldicot & Wentlooge Internal Levels Drainage report**
  - a. Wales Audit Office tbc (9:00–9:30)
  - b. Audit Commission tbc (9:30–10:00)
- 3. Motion to go into private session**
- 4. Issues arising from findings of WAO report on Caldicot & Wentlooge Internal Levels Drainage report**
  - a. Members' consideration of evidence (10:00–10:20)
- 5. Civil Emergencies**
  - a. Members' consideration of final report (10:20–11:00)

Tuesday 18 June

- 1. Introductions**
- 2. Briefing from Wales Audit Office on forthcoming report (9:00–10:00)**
- 3. Motion to go into private session**
- 4. Members consideration of potential action arising from briefing (10:00–10:20)**
- 5. The consultant contract in Wales**
  - a. Members' consideration of draft report (10:20–11:00)

Tuesday 25 June

- 1. Introductions**
- 2. Progress in delivering the WHQS**
  - a. Update from Welsh Government (9:00–10:00)

- 3. Motion to go into private session**
- 4. Progress in delivering the WHQS**
  - a. Members' consideration of evidence (10:00–10:20)
- 5. The consultant contract in Wales**
  - a. Members' consideration of final report (10:20–11:00)

Tuesday 2 July

- 1. Introductions**
- 2. Briefing from Wales Audit Office on forthcoming report (9:00–10:00)**
- 3. Motion to go into private session**
- 4. Members consideration of potential action arising from briefing (10:00–10:20)**
- 5. The procurement and management of consultancy services**
  - a. Members' consideration of draft report (10:20–11:00)

Tuesday 9 July

- 1. Introductions**
- 2. Motion to go into private session**
- 3. The procurement and management of consultancy services**
  - a. Members' consideration of final report (9:00–10:00)
- 4. Issues arising from findings of WAO report on Caldicot & Wentlooge Internal Levels Drainage report**
  - a. Members' consideration of draft report (10:00–11:00)

Tuesday 16 July³

- 1. Introductions**
- 2. Motion to go into private session**
- 3. Issues arising from findings of WAO report on Caldicot & Wentlooge Internal Levels Drainage report**

---

³ We haven't scheduled a Thursday meeting in July, as scheduling a Thursday meeting on either 4 July or 18 July would have a significant impact in terms of membership clash with the health and social care committee. It is also plausible that 4 July could be required by Finance Committee, as the Welsh Government has historically tended to lay its first supplementary budget of the financial year in late June/early July.

a. Members' consideration of final report

Other anticipated work in second half of term:

- Visit to House of Commons' Public Accounts Committee (date to be confirmed, but very likely to be a Monday- possibly 8 July or 15 July)

Anticipated Publication of Committee reports:

Inquiry	Evidence Sessions	Committee's consideration of draft report	Approximate publication
River Lodge Hotel	Completed	Completed	Late May (delayed due to legal concerns)
Grants Management	Completed	23 April-7 May	Early June
Civil Emergencies	Completed	Late May- Early June	Late June
The Consultant Contract in Wales	23 April	Late June	Early July
Procurement and Management of Consultancy Services	18 April -30 April	Early July	Summer recess
Issues arising from findings of WAO report on Caldicot and Wentlooge Internal Levels Drainage Board	16 May-11 June	Early July	Summer recess/Autumn term